

RAPPORT
Studie buitensportaccommodaties
Gemeente Putten

versie: concept
15 september 2019

Inhoudsopgave

	pagina:	
1	Inleiding	1
1.1	Onderzoeksopdracht	1
1.2	Opbouw rapportage	2
2	Technische staat en instandhouding	3
2.1	Definitie	3
2.2	Beoordelingswijze	3
2.3	Velden, banen en terreinen	4
2.4	Opstallen	5
2.5	Verduurzaming	7
2.6	Onderhouds- en instandhoudingskosten	8
3	Vraag en aanbod	10
3.1	Huidige situatie	10
3.2	Trends en ontwikkelingen	12
3.3	Benodigde capaciteit	13
4	Organisatie en financiën	15
4.1	Rolverdeling	15
4.2	Gemeentelijke bijdragen	16
4.3	Contributies	17
4.4	Verruiming BTW-vrijstelling	19
4.5	Beschouwing toekomstbestendige buitensportaccommodaties	20
5	Samenvattende conclusies	22
Bijlage 1	Technische staat	23
Bijlage 2	Huidig aantal teams voetbal en korfbal en richtlijnen capaciteitsbehoefte	55

1 Inleiding

1.1 Onderzoeksopdracht

Prestatiegericht of voor de lol, competitief of recreatief, als sporter of als vrijwilliger. Voor miljoenen mensen in Nederland en voor duizenden mensen in Putten speelt sport een belangrijke rol in het dagelijkse leven. Op het gebied van buitensportaccommodaties beschikt Nederland over een internationaal unieke infrastructuur met accommodaties, die zowel in kwantitatieve als in kwalitatieve zin volop uitnodigen om samen te sporten en te bewegen. Daarbij staan we wel voor de opgave om balans te vinden tussen het gebruiksrendement, het in verhouding grote ruimtebeslag van buitensportaccommodaties en de forse kosten die verband houden met beheer, onderhoud en instandhouding van deze voorzieningen.

Het onderhoud van de buitensportaccommodaties is in Putten verantwoordelijkheid van verenigingen en/of daaraan gelieerde stichtingen. Voor het faciliteren van jeugdleden en voor het verzorgen van maatschappelijke activiteiten ontvangen verenigingen een subsidie.

Om de discussie goed te kunnen voeren over het onderhoud en de instandhouding van de buitensportaccommodaties in Putten heeft de gemeente opdracht gegeven voor een studie. De voorliggende rapportage bevat de uitkomsten van deze studie, die is verricht op basis van de volgende vraagstelling.

Vraagstelling studie buitensportaccommodaties Putten

1. Beoordeel buitensportaccommodaties Putter Eng en De Eendracht op technische staat, dekking van exploitatiekosten, bezetting en de mening van de gebruikers.
2. Geef inzicht in de huidige capaciteit, het huidige gebruik en de behoeften van inwoners, verenigingen, scholen en andere gebruikers.
3. Geef een vooruitblik voor de komende 5, 10 en 20 jaar in het kader van de benodigde capaciteit.

Inventariseer en analyseer:

- De totale kosten van de accommodaties voor onderhoud en vervanging per vereniging/beheerstichting (werkelijk en op basis van kengetallen, met onderscheid tussen klein, groot en specialistisch onderhoud).
- De totale kosten van de primaire voorzieningen (velden en kleedkamers) voor onderhoud en vervanging per vereniging/beheerstichting (werkelijk en op basis van kengetallen, met onderscheid tussen klein, groot en specialistisch onderhoud).
- De contributies per sport en per vereniging in vergelijking met de regio en landelijk.
- De financiële bijdrage van de gemeente aan de individuele verenigingen.
- De gevolgen voor verenigingen en beheerstichtingen van de verruiming van de BTW-sportvrijstelling.
- De (vervangings-)waarde en levensduur van het onderhoudsmateriaal.
- Verplichtingen tussen gemeente, verenigingen/beheerstichtingen (erfpacht en recht van opstal).

De studie heeft betrekking op de accommodaties van de volgende verenigingen:

- De bespelers van sportpark Putter Eng:
  - Voetbalvereniging SDC Putten.
  - Korfbalvereniging De Meeuwen.
  - Fietscrossclub Putten.
  - Hippisch Verband Putten.
  - Puttense Lawn en Tennisclub De Vale Ouwe.
  - Schietsportvereniging Wilhelm Tell
- Voetbalvereniging Rood-Wit '58.
- Tennisvereniging Het Laakhuisje.
- Watersportvereniging Nulde.
- Postduivensportvereniging De Woudvliegers.
- Vogelsportvereniging De Putter.

1.2 Opbouw rapportage

In het vervolg van deze rapportage komen achtereenvolgens technische staat en instandhouding (hoofdstuk 2), vraag en aanbod (hoofdstuk 3) en organisatie en financiën (hoofdstuk 4) van de Puttense buitensportaccommodaties aan de orde. De rapportage wordt afgesloten met de samenvattende conclusies.

2 Technische staat en instandhouding

Op basis van zowel een bouwkundige als cultuurtechnische schouw is de huidige staat van de buitensportaccommodaties in beeld gebracht en zijn de onderhouds- en instandhoudingskosten berekend voor de komende 20 jaar. Daarbij is per accommodatie/vereniging onderscheid gemaakt tussen klein, groot en specialistisch onderhoud en tussen sport gebonden en niet sport gebonden basisvoorzieningen.

2.1 Definitie

Met betrekking tot het onderhoud van de buitensportaccommodaties wordt onderscheid gemaakt tussen klein, groot en specialistisch onderhoud.

Onder klein onderhoud wordt verstaan het dagelijks en periodiek (preventief) onderhoud, dat uitgevoerd wordt om het betreffende element normaal te gebruiken en in stand te houden. Werkzaamheden op het gebied van klein onderhoud bestaan onder meer uit:

- Verwijderen zwerfafval, kauwgom en verontreinigingen (velden).
- Verwijderen van bladeren en takken (velden en opstallen).
- Aanvullen instrooimateriaal (kunstgrasvelden).
- Borstelen/slepen van de (kunstgras)mat (velden).
- Bestrijding onkruid, alg- en mosvorming (velden en terreinen).
- Controleren mat en naden (kunstvelden).
- Periodiek onderhoud en keuringen van installaties (CV, luchtbehandeling, waterinstallaties).
- Uitvoeren beheersplannen.

Onder groot onderhoud wordt verstaan een gedeeltelijke of integrale vervanging van een element (velden en opstallen).

Onder specialistisch onderhoud wordt verstaan het periodieke onderhoud door een specialistische partij (vaak de aannemer die de aanleg ook heeft verzorgd) aan met name kunstgrasvelden. Deze werkzaamheden bestaan uit:

- Decompacteren instrooilaag.
- Reinigen instrooilaag.
- Bijvullen infill.
- Vervangen delen kunstgras.

2.2 Beoordelingswijze

De schouw van de accommodaties (velden en opstallen) heeft tot een kwaliteitsbeoordeling geleid die uiteen loopt in vijf niveaus, variërend van 'uitstekend' tot 'slecht'. Deze vijf niveaus vormen een schaalbalk met kleuren, zoals hieronder weergegeven.

1	Uitstekend
2	Goed
3	Voldoende
4	Matig
5	Slecht

Naast de kwaliteit van de buitensportaccommodaties is de renovatiebehoefte in beeld gebracht. Hierbij is gelet op zaken zoals de slijtage van een kunstgrasmat en de functionaliteit van een veld of opstal. Indien herstel van eventuele gebreken binnen kort cyclisch beheer niet mogelijk is, dan is de een renovatiebehoefte vastgesteld in klassen van 0-2 jaar, 3-4 jaar, 5-6 jaar, 7-10 jaar en na 10 jaar. Met betrekking tot de kunstgras voetbalvelden dient opgemerkt te worden dat metingen van sporttechnische eigenschappen niet zijn uitgevoerd.

Verder zijn binnensportaccommodaties als de tennishal van De Vale Ouwe en de sporthal van KV De Meeuwen buiten de beschouwing gebleven.

In het vervolg van dit hoofdstuk worden gecomprimeerde overzichten gepresenteerd van de beoordeling van de velden, banen, terreinen en opstallen. In bijlage 1 zijn uitgebreidere beschrijvingen van de technische staat van de accommodaties opgenomen. In een apart document is de financiële vertaling vastgelegd in de vorm van een integraal meerjaren onderhoudsplan per vereniging. In paragraaf 2.6 is het meerjaren onderhoudsplan in samengevatte vorm weergegeven.

2.3 Velden, banen en terreinen

Zoals uit de volgende overzichten blijkt, verkeren de meeste velden in een voldoende staat van onderhoud.

Voetbalvereniging SDC	Waardering	Renovatie Behoeftte	Opmerking
Veld 1	2	7-10	2016 gerenoveerd, prima veld
Veld 2	2	7-10	Kwaliteit doelen, dug outs en hekwerk matig bevonden.
Veld 3	4	0-2	Kunstgrasmat doelgebieden sterk gesleten. Renovatiebehoefte afhankelijk van resultaten sporttechnische keuring.
Veld 4	3	3-4	Verhoging in de doelmonden (terpvorming). Kwaliteit doelen, dug outs en hekwerk matig tot slecht bevonden.
Veld 5	3	7-10	Kwaliteit doelen en ballenvangers matig bevonden.
Veld 6	3	3-4	Verhoging in de doelmonden (terpvorming). Kwaliteit doelen matig.
Veld 7	2	>10	2017 gerenoveerd, prima veld. Kwaliteit doelen matig.
Veld A	3	3-4	kunstgras trainingsveldje

Korfbalvereniging De Meeuwen	Waardering	Renovatie Behoeftte	Opmerking
Kunstgras 4 x wedstrijd veld 2x mini veld	3	7-10	verhoging rondom enkele paalkokers
Fietscross vereniging FCC	Waardering	Renovatie Behoeftte	Opmerking
Crossbaan	3	5-6	
Hippisch Verband Putten	Waardering	Renovatie Behoeftte	Opmerking
Buitenbak 1	1	>10	
Buitenbak 2	4	0-2	toplaag vervuild
Natuurgrasvelden	4	0-2	vlakheid niet optimaal

Tennisvereniging De Vale Ouwe	Waardering	Renovatie Behoefte	Opmerking
Baan 1-2	3	>10	uitgespeelde laagten baseline
Baan 3-4	3	5-6	
Baan 5-6	3	3-4	
Baan 7-8	3	>10	uitgespeelde laagten baseline
Voetbalvereniging SV Rood-Wit '58	Waardering	Renovatie Behoefte	Opmerking
Veld 1	4	0-2	vlakheid uitloop en doelmond matig engerlingenschade scheefstand ballenvanger oostzijde
Veld 2	3	3-4	engerlingenschade scheefstand ballenvanger oostzijde
Veld 3	1	>10	2019 gerenoveerd doelpalen gedeukt
Tennisvereniging Het Laakhuisje	Waardering	Renovatie Behoefte	Opmerking
Baan 1-2	3	3-4	
Baan 3-4	3	3-4	
Baan 5-6	3	3-4	

2.4 Opstallen

De kwaliteit van de opstallen geeft een meer divers beeld. Met name de opstallen van voetbalvereniging SDC, Fietscrossclub Putten, schietvereniging Wilhelm Tell en PV De Woudvliegers/vogelvereniging De Putter zijn op onderdelen aan renovatie of vervanging toe.

Voetbalvereniging SDC	Waardering	Renovatie- behoefte	Opmerking
Loods	4	5-10	Wel functioneel, doch sterk verouderd
Voormalig hoofdgebouw	5	0	Geen renovatie of vervanging: sloop
Hoofdgebouw	2	>10	Nieuwstaat
Kleedgebouw velden 7-8	4	5-10	Wel functioneel, doch sterk verouderd
Overdekte (zij)tribune	3	>10	
Veldtribune	4	>10	
Korfbalvereniging De Meeuwen	Waardering	Renovatie- behoefte	Opmerking
Kantine			Binnensportaccommodatie
Kleedruimtes			Binnensportaccommodatie
Sporthal			Binnensportaccommodatie
Loods	4	>10	Eenvoudig, doch functioneel
Fietscrossclub Putten	Waardering	Renovatie- behoefte	Opmerking
Clubgebouw/Kantine	4	3	
Juryhok	4	1	
Opslagcontainer	5	1	
Opstelplaats wedstrijden	3	5-10	
Startgebouw	3	10-20	Luifel aanbrengen

Hippisch Verband Putten	Waardering	Renovatie-behoefte	Opmerking
Manege (1999)	3	2-5	Hoefslagkering slecht
Manege (2017)	2	10	
Tennisclub De Vale Ouwe	Waardering	Renovatie-behoefte	Opmerking
Tennishal	3	5-6	
Clubhuis	2	>10	
Luifel/veranda	2	>10	
Voetbalvereniging Rood-Wit '58	Waardering	Renovatie-behoefte	Opmerking
Kantine	3	5	
Bestuursgebouw	3	5	
Kleedaccommodatie	2	>10	Klachten (garantie uitvoering)
Tribune	2	>10	
Watersportvereniging Nulde	Waardering	Renovatie-behoefte	Opmerking
Bestuursgebouw/wasruimte/etc	3	5	Asbest dak
Loods	3	>10	
Steiger	5	5	Wordt in 2019 vervangen
Tennisvereniging 't Laakje	Waardering	Renovatie-behoefte	Opmerking
Clubhuis	2	>10	
Kleedruimtes (kelder)	2	>10	
Schietvereniging Wilhelm Tell	Waardering	Renovatie-behoefte	Opmerking
Kantine	3	5	verouderd
Schietbaan BG	3	>10	Ventilatie benodigd
Pistolenschietbaan kelder	5	1	Kogelvanger slecht, ventilatie benodigd
100 m. baan	4	2-5	Ventilatie benodigd
PV De Woudvliegers	Waardering	Renovatie-behoefte	Opmerking
Clubhuis	4	5	asbest dak
Vogelvereniging De Putter	Waardering	Renovatie-behoefte	Opmerking
Clubhuis	4	5	

2.5 Verduurzaming

De voornaamste milieubelasting bij sportaccommodaties komt voort uit energiegebruik. Het grootste verbruik op de buitensportaccommodaties heeft betrekking op verlichting, koeling/verwarming/warm water en keuken-apparatuur. De meeste milieuwinst (en financieel voordeel) kan geboekt worden door energiebesparende maatregelen te nemen en te opteren voor hernieuwbare energiebronnen.

De meeste verenigingen houden in meer of mindere mate rekening met verduurzaming. De veldverlichting is grotendeels vervangen door LED verlichting, of is opgenomen in de planning om te vervangen. De verlichting in de grotere gebouwen (manege, tennishal) zijn ook al vervangen voor LED verlichting. De overige verlichting in gebouwen (alle verenigingen) is vaak nog traditioneel. Ten aanzien van het energieverbruik maken veel verenigingen gebruik van PV-panelen.

In de meerjaren onderhoudsplannen zijn geen investeringen in nieuwe duurzaamheidsmaatregelen opgenomen. Maar daar waar vervanging aan de orde is, wordt dit waar mogelijk gedaan door nieuwe, energiezuinige varianten (bijvoorbeeld LED verlichting). Voor zover daken vervangen dienen te worden en er sprake is van verwarmde ruimtes, is isolatie voorzien in de plannen. Er is geen specifieke na-isolatie van gevels, vloeren of kozijnen voorzien.

Alle gebouwen op de buitensportaccommodaties in Putten zijn nog voorzien van aardgas gestookte warmte-opwekking en warmwaterbereiding. Gelet op de overheidsdoelstelling inzake de energietransitie zal ombouw van deze installaties naar 'aardgasloze' installaties gedaan moeten worden. Geen van de verenigingen houdt nog rekening met de energietransitie en heeft vervanging van de aardgasinstallatie, inclusief warmteopwekking en warmwaterbereiding voorzien. De kosten van deze transitie zijn niet meegenomen in deze studie.

In het volgende overzicht zijn algemene richtlijnen c.q. voorgestelde maatregelen opgenomen die bij renovatie en uitbreiding van de buitensportaccommodaties leidraad kunnen zijn voor de verdere verduurzaming.

Richtlijnen verduurzaming buitensportaccommodaties		
Gebouwen	Toepassen zonnepanelen en zonnecollectoren	
	Waterbesparende kranen en douches	
	Toepassen warmteterugwinning douches	
	Schakeling verlichting kleedruimten en toiletten dmv bewegingsmelders	
	All-electric (geen gasaansluiting)	
	Ledverlichting	
	Onderhoudsvrije materialen	
	Gescheiden riolering	
	Velden natuurgras	Onderhoud met minimale / geen chemische middelen (voorkomen uitspoeling van nutriënten)
	Velden kunstgras/kunststof	Hoge slijtvastheid
	Geen uitloog van milieubelastende stoffen (geldt ook voor infill)	
	Gegarandeerde minimale levensduur: 12 jaar (muv waterkunstgras hockey: 10 jaar)	
	Recyclebaar	
	Drainage bij voorkeur aangesloten naar open water of infiltratie in bodem	
	Bij semi/ waternveld hockey voor sproeiwater geen gebruik maken van drinkwater, meer hergebruik van regenwater via drainage of open water	
Omheining en ballenvangers	Recyclebaar	
Inriching (dug-out e.d.)	Demontabel en recyclebaar	
	Eventueel toegepast hout met FSC-keurmerk	
Verlichting	Ledverlichting, per speelhelpt te bedienen	

2.6 Onderhouds- en instandhoudingskosten

In een separaat document zijn de meerjaren onderhoudsplannen van de verschillende accommodaties opgenomen. In de volgende twee overzichten zijn de onderhouds- en instandhoudingskosten van de verschillende buitensportaccommodaties weergegeven met onderscheid tussen:

- Klein onderhoud, groot onderhoud en specialistisch onderhoud.
- De totale kosten in de tijdsvakken 2019-2024, 2019-2029 en 2019-2039 en de gemiddelde kosten per jaar in deze tijdsvakken.

totale kosten (inclusief BTW en indexering)	klein onderhoud			groot onderhoud			specialistisch onderhoud			totaal onderhoud		
	2019-2024	2019-2029	2019-2039	2019-2024	2019-2029	2019-2039	2019-2024	2019-2029	2019-2039	2019-2024	2019-2029	2019-2039
SDC	€ 670.366	€ 1.278.895	€ 2.750.602	€ 748.244	€ 1.230.542	€ 2.145.415	€ 478.389	€ 880.797	€ 1.914.659	€ 1.896.999	€ 3.390.235	€ 6.810.676
De Meeuwen	€ 36.350	€ 55.085	€ 97.008	€ 174.833	€ 242.653	€ 371.785	€ 270.567	€ 292.190	€ 305.542	€ 481.750	€ 589.929	€ 774.335
Fietscrossclub	€ 83.739	€ 159.590	€ 336.679	€ 161.722	€ 163.849	€ 279.535	€ -	€ -	€ -	€ 245.461	€ 323.438	€ 616.214
Hippisch Verband	€ 444.872	€ 906.457	€ 1.977.551	€ 411.093	€ 421.113	€ 590.795	€ 280.369	€ 333.533	€ 675.141	€ 1.136.334	€ 1.661.102	€ 3.243.487
De Vale Ouwe	€ 91.564	€ 177.119	€ 374.268	€ 184.746	€ 194.190	€ 292.731	€ 161.371	€ 325.753	€ 538.447	€ 437.680	€ 697.062	€ 1.205.446
Rood-Wit '58	€ 422.149	€ 805.586	€ 1.708.970	€ 541.124	€ 694.868	€ 2.143.133	€ 419.843	€ 795.366	€ 1.329.459	€ 1.383.116	€ 2.295.819	€ 5.181.562
Het Laakhuisje	€ 76.113	€ 147.071	€ 311.113	€ 10.408	€ 26.392	€ 101.856	€ 150.146	€ 150.146	€ 348.260	€ 236.667	€ 323.610	€ 761.228
Watersport Nulde	€ 107.411	€ 213.038	€ 455.614	€ 128.406	€ 128.406	€ 239.030	€ 1.331.000	€ 1.331.000	€ 1.331.000	€ 1.566.817	€ 1.672.444	€ 2.025.644
Schietvereniging Wilhelm Tell	€ 20.814	€ 40.274	€ 85.080	€ 472.897	€ 954.380	€ 1.136.571	€ 37.873	€ 37.873	€ 52.918	€ 531.585	€ 1.032.527	€ 1.274.568
De Woudvliegers	€ 4.482	€ 8.719	€ 18.321	€ 12.841	€ 19.929	€ 19.929	€ -	€ -	€ -	€ 17.323	€ 28.648	€ 38.250
De Putter	€ 4.482	€ 8.719	€ 18.321	€ 18.150	€ 25.239	€ 25.239	€ -	€ -	€ -	€ 22.632	€ 33.958	€ 43.560
totaal:	€ 1.962.341	€ 3.800.552	€ 8.133.526	€ 2.864.465	€ 4.101.560	€ 7.346.017	€ 3.129.557	€ 4.146.658	€ 6.495.426	€ 7.956.363	€ 12.048.771	€ 21.974.969

gemiddelde kosten/jaar (inclusief BTW en indexering)	dagelijks onderhoud			groot onderhoud			specialistisch onderhoud			totaal onderhoud		
	2019-2024	2019-2029	2019-2039	2019-2024	2019-2029	2019-2039	2019-2024	2019-2029	2019-2039	2019-2024	2019-2029	2019-2039
SDC	€ 111.728	€ 116.263	€ 130.981	€ 124.707	€ 111.867	€ 102.163	€ 79.731	€ 80.072	€ 91.174	€ 316.166	€ 308.203	€ 324.318
De Meeuwen	€ 6.058	€ 5.008	€ 4.619	€ 29.139	€ 22.059	€ 17.704	€ 45.094	€ 26.563	€ 14.550	€ 80.292	€ 53.630	€ 36.873
Fietscrossclub	€ 13.956	€ 14.508	€ 16.032	€ 26.954	€ 14.895	€ 13.311	€ -	€ -	€ -	€ 40.910	€ 29.403	€ 29.344
Hippisch Verband	€ 74.145	€ 82.405	€ 94.169	€ 68.515	€ 38.283	€ 28.133	€ 46.728	€ 30.321	€ 32.150	€ 189.389	€ 151.009	€ 154.452
De Vale Ouwe	€ 15.261	€ 16.102	€ 17.822	€ 30.791	€ 17.654	€ 13.940	€ 26.895	€ 29.614	€ 25.640	€ 72.947	€ 63.369	€ 57.402
Rood-Wit '58	€ 70.358	€ 73.235	€ 81.380	€ 90.187	€ 63.170	€ 102.054	€ 69.974	€ 72.306	€ 63.308	€ 230.519	€ 208.711	€ 246.741
Het Laakhuisje	€ 12.685	€ 13.370	€ 14.815	€ 1.735	€ 2.399	€ 4.850	€ 25.024	€ 13.650	€ 16.584	€ 39.444	€ 29.419	€ 36.249
Watersport	€ 17.902	€ 19.367	€ 21.696	€ 21.401	€ 11.673	€ 11.382	€ 221.833	€ 121.000	€ 63.381	€ 261.136	€ 152.040	€ 96.459
Schietvereniging Wilhelm Tell	€ 3.469	€ 3.661	€ 4.051	€ 78.816	€ 86.762	€ 54.122	€ 6.312	€ 3.443	€ 2.520	€ 88.597	€ 93.866	€ 60.694
De Woudvliegers	€ 747	€ 793	€ 872	€ 2.140	€ 1.812	€ 949	€ -	€ -	€ -	€ 2.887	€ 2.604	€ 1.821
De Putter	€ 747	€ 793	€ 872	€ 3.025	€ 2.294	€ 1.202	€ -	€ -	€ -	€ 3.772	€ 3.087	€ 2.074
totaal:	€ 327.057	€ 345.505	€ 387.311	€ 477.411	€ 372.869	€ 349.810	€ 521.593	€ 376.969	€ 309.306	€ 1.326.060	€ 1.095.343	€ 1.046.427

Belangrijkste bevindingen:

- De totale onderhoudskosten van de Puttense buitensportaccommodaties bedragen in het tijdvak 2019-2024 (6 jaar) ruim € 7,2 miljoen.
- De gemiddelde totale kosten per jaar bedragen in dit tijdvak dan ruim € 1,2 miljoen per jaar, verdeeld over ruim € 320.000 dagelijks onderhoud (27%), ruim € 380.000 groot onderhoud (32%) en bijna € 500.000 specialistisch onderhoud (41%).
- Van de ruim € 380.000 groot onderhoud gemiddeld per jaar komt bijna € 200.000 voor rekening van de twee voetbalverenigingen. Van de bijna € 500.000 specialistisch onderhoud komt ruim € 220.000 voor rekening van Watersportvereniging Nulde en ruim € 130.000 voor rekening van de twee voetbalverenigingen.

In het volgende overzicht zijn voor alleen de basisvoorzieningen de kosten groot en specialistisch in beeld gebracht.

kosten basisvoorzieningen (inclusief BTW en indexering)	groot onderhoud			specialistisch onderhoud			groot + specialistisch onderhoud		
	2019-2024	2019-2029	2019-2039	2019-2024	2019-2029	2019-2039	2019-2024	2019-2029	2019-2039
SDC	€ 686.634	€ 1.143.635	€ 2.039.734	€ 429.377	€ 799.282	€ 1.733.779	€ 1.116.010	€ 1.942.918	€ 3.773.513
De Meeuwen	€ 110.691	€ 122.791	€ 164.645	€ 264.256	€ 281.237	€ 281.237	€ 374.947	€ 404.027	€ 445.881
Fietscrossclub	€ 128.495	€ 128.495	€ 241.589	€ -	€ -	€ -	€ 128.495	€ 128.495	€ 241.589
Hippisch Verband	€ 75.722	€ 75.722	€ 138.037	€ 165.419	€ 218.583	€ 543.906	€ 241.141	€ 294.305	€ 681.942
De Vale Ouwe	€ 7.261	€ 14.967	€ 28.604	€ 96.735	€ 259.908	€ 386.392	€ 103.996	€ 274.875	€ 414.996
Rood-Wit '58	€ 377.208	€ 447.368	€ 1.153.099	€ 419.843	€ 795.366	€ 1.329.459	€ 797.051	€ 1.242.735	€ 2.482.558
Het Laakhuisje	€ 7.261	€ 7.261	€ 59.404	€ 150.146	€ 150.146	€ 348.260	€ 157.407	€ 157.407	€ 407.664
Watersportvereniging Nulde	€ 128.406	€ 128.406	€ 128.406	€ -	€ -	€ -	€ 128.406	€ 128.406	€ 128.406
PV De Woudvliegers	€ 12.841	€ 12.841	€ 12.841	€ -	€ -	€ -	€ 12.841	€ 12.841	€ 12.841
De Putter	€ 18.150	€ 18.150	€ 18.150	€ -	€ -	€ -	€ 18.150	€ 18.150	€ 18.150
totaal:	€ 1.552.669	€ 2.099.636	€ 3.984.508	€ 1.525.776	€ 2.504.522	€ 4.623.032	€ 3.078.444	€ 4.604.158	€ 8.607.540
gemiddeld per jaar:	€ 258.778	€ 190.876	€ 189.738	€ 254.296	€ 227.684	€ 220.144	€ 513.074	€ 418.560	€ 409.883

Belangrijkste bevindingen:

- In het tijdvak 2019-2024 is jaarlijks gemiddeld bijna € 515.000 gemoeid met groot en specialistisch onderhoud aan basisvoorzieningen, waarvan 62% voor rekening komt van de twee voetbalverenigingen.
- Van het totale groot en specialistisch onderhoud aan de buitensportaccommodaties heeft in het tijdvak 2019-2024 respectievelijk 54% en 48% betrekking op basisvoorzieningen.

3 Vraag en aanbod

Met betrekking tot de afstemming van vraag en aanbod op de Puttense buitensportaccommodaties wordt in dit hoofdstuk achtereenvolgens de huidige situatie op de Puttense buitensportaccommodaties geschetst, worden trends en ontwikkelingen in beeld gebracht en wordt de toekomstige capaciteitsbehoefte bepaald.

3.1 Huidige situatie

In deze paragraaf wordt per vereniging ingegaan op aspecten:

- De capaciteitsbehoefte in relatie tot richtlijnen van sportbonden (indien van toepassing).
- Ontwikkelingen op het gebied van ledenaantallen.
- De kwaliteit van de accommodatie.
- De vitaliteit van de organisatie.

Voetbalvereniging SDC Putten

- Op basis van het aantal team en de richtlijnen van de KNVB heeft SDC momenteel behoefte aan 5,8 wedstrijdvelden. Op basis van de beschikbare 7 velden is derhalve sprake van een beperkte overcapaciteit van afgerond 1 veld. Een overzicht van het huidige aantal teams is opgenomen in bijlage 2.
- Het aantal actieve leden bedraagt 1.240 en is de afgelopen jaren gegroeid. Momenteel lijkt sprake van stabilisatie.
- SDC ervaart geen knelpunten op haar sportpark. Wel is er het voornemen de vier oude kleedkamers, die elders op het sportpark gepositioneerd zijn, aan te bouwen bij het hoofdgebouw.
- Het sportpark wordt beheerd en onderhouden door een stichting, die jaarlijks zo'n 33.000 manuren inzet voor onderhoud. Het ontbreekt de stichting aan de middelen om de komende jaren groot onderhoud te verrichten. In het seizoen 2017/2018 is een substantieel negatief resultaat behaald. Het verhogen van de huur aan de vereniging is geen optie, omdat daarvoor de ruimte ontbreekt bij SDC. De afgelopen jaren zijn wel door SDC leningen verstrekt aan de stichting.

Korfbalvereniging De Meeuwen

- Op basis van het aantal teams en de richtlijnen van de KNKV heeft De Meeuwen momenteel behoefte aan 4 wedstrijdvelden, waarover zij ook de beschikking heeft. Een overzicht van het huidige aantal teams is opgenomen in bijlage 2.
- De Meeuwen telt ongeveer 400 actieve leden. De afgelopen jaren is het aantal leden iets gedaald.
- De Meeuwen is tevreden met zowel de buiten- als binnensportvoorzieningen waarover zij beschikt.
- De accommodatie wordt beheerd en onderhouden door een stichting. Organisatorisch wordt in toenemende mate een gebrek ervaren aan technisch kader (vereniging) en aan vrijwilligers voor het onderhoud (stichting).
- De financiën zijn nog op orde, maar de middelen voor groot onderhoud schieten tekort.

Fietscrossclub Putten

- De fietscrossclub beschikt over een stabiel aantal van 50 leden.
- De club heeft de ambitie om het startpark en het starthok te overkappen. Met uitzondering van overlastgevendende bomen rondom het terrein is de fietscrossclub verder tevreden over de accommodatie.

- De fietscrossclub is voornamelijk in staat te reserveren voor het noodzakelijke onderhoud en beschikt over genoeg vrijwilligers om onderhoud uit te voeren.

Hippisch Verband Putten

- Het Hippisch Verband verenigt de rijvereniging Het Gouden Hert, Ponyclub PPC De Lilliputters en de menvereniging Het Gouden Span.
- Bij het Hippisch Verband zijn een stabiel aantal van 210 actieve leden aangesloten. Met de vervanging van de leem- en zandbodem van 40 x 60 meter voor een eb- en vloedbodem ontstaan mogelijkheden om meer evenementen te organiseren waardoor ook het aantal leden kan groeien. De accommodatie van het Hippisch Verband wordt wel gezien als dependance van de in Ermelo gevestigde accommodatie van de KNHS, hetgeen tot extra regionale aantrekkingskracht leidt.
- Het Hippisch Verband ervaart een tekort aan vrijwilligers bij het onderhouden van de accommodatie.

Puttense Lawn en Tennisclub De Vale Ouwe

- Met 4 gravelbanen en 4 smashcourtbanen (alle verlicht) en 480 actieve leden is, op basis van de huidige richtlijn van de KNLTB (70 leden per baan), technisch gesproken sprake van een overcapaciteit van 1 tennisbaan. Vergelijkbaar met het landelijke beeld is het aantal leden de afgelopen jaren flink gedaald.
- De Vale Ouwe zoekt actief naar mogelijkheden om haar clubgebouw multifunctioneel in te zetten. Een buitenschoolse opvang en een hardloopclub worden gefaciliteerd en gedacht wordt aan samenwerking met de jeu de boules- en biljartvereniging.
- Mede doordat binnen de vereniging met vergoedingen wordt gewerkt is er geen gebrek aan vrijwilligers. De financiële positie is structureel op orde.

Schietsportvereniging Wilhelm Tell

- Na ingebruikname van de zelf gefinancierde 100-meter baan in 2000 is het ledenaantal exponentieel gestegen tot nu ongeveer 180. Ook voor de komende jaren is de verwachting dat het ledenaantal gestaag verder toeneemt.
- De vereniging heeft de ambitie de 100-meter baan uit te breiden met 2 of 4 banen en een transportsysteem voor de schietkaarten/schijven aan te brengen.
- De vereniging beschouwt zichzelf als organisatorisch en financieel gezond.

Postduivenvereniging De Woudvliegers

- De postduivenvereniging telt 22 leden, waarvan 12 leden actief postduiven houden. De afgelopen 10 jaar is dit aantal fors afgenomen.
- Het onderkomen van De Woudvliegers, dat geschakeld is aan het onderkomen van vogelvereniging De Putter, wordt vooral gebruikt voor het inkragen van de duiven.
- De vereniging is tevreden met haar accommodatie, maar maakt zich - gelet het geringe aantal leden - wel zorgen over haar levensvatbaarheid. Om de begroting sluitend te krijgen zou verhuur van de accommodatie een oplossing zijn. Van overheidswege is dit echter niet toegestaan.

Vogelsportvereniging De Putter

Met deze vereniging heeft geen gesprek plaatsgevonden.

Voetbalvereniging Rood-Wit '58

- Op basis van het aantal team en de richtlijnen van de KNVB heeft Rood-Wit '58 momenteel behoefte aan 2,1 wedstrijdvelden. Met 3 aanwezige velden is derhalve sprake van voldoende capaciteit met de kanttekening dat ruimte is voor groei. Een overzicht van het huidige aantal teams is opgenomen in bijlage 2.
- Het aantal actieve leden bedraagt 450 en is de afgelopen jaren gegroeid. Recent is sprake van stabilisatie.

- Rood-Wit '58 ervaart knelpunten met betrekking tot de slechte ontsluiting van het sportpark, het tekort aan parkeerplaatsen en het ontbreken van openbare verlichting (leidend tot sociale onveiligheid).
- Het sportpark wordt beheerd en onderhouden door een stichting. Het vrijwillig kader vergrijsd. De stichting en de vereniging zijn financieel nog gezond, maar er is de afgelopen jaren ingeteerd op reserves. Recent is door de stichting nog geïnvesteerd in de overkapping van de tribune.

Tennisvereniging Het Laakhuisje

- Met 6 verlichte smashcourtbanen en een stabiel aantal van zo'n 380 leden is, op basis van de huidige richtlijn van de KNLTB (70 leden per baan), sprake van een passende afstemming van vraag en aanbod.
- Inspelend op de trend overweegt Het Laakhuisje de 6^e tennisbaan op termijn te vervangen door 2 padelbanen.
- Het Laakhuisje beschikt over een prima onderhouden accommodatie en is financieel en organisatorisch gezond. Wel is het bestuur om zoek naar een nieuwe voorzitter en penningmeester.

Watersportvereniging Nulde

- De watersportvereniging telt 550 leden, zowel met als zonder boot en afkomstig uit Putten en omliggende gemeenten.
- De watersportvereniging staat voor een forse investering in met name de vervanging van de steigers, waarmee de accommodatie weer toekomstbestendig is en het aantal leden nog verder kan groeien.
- De vereniging is financieel gezond en heeft een betaalde havenmeester in dienst. De horeca is verpacht. De overige werkzaamheden worden door vrijwilligers uitgevoerd.

3.2 Trends en ontwikkelingen

In deze paragraaf zijn de trends en ontwikkelingen weergegeven die invloed hebben op de vraag en het aanbod van de buitensportaccommodaties in Putten. Dit betreffen zowel ontwikkelingen op het gebied van demografie, maatschappelijke en sportinhoudelijke ontwikkelingen.

Demografische ontwikkelingen

Putten telde op 1 januari 2019 24.189 inwoners. In het volgende overzicht is de demografische ontwikkeling weergegeven (bron: Primos 2016).

leeftijd	2015	Index	2020	Index	2025	Index	2030	Index	2035	Index	2040	Index
t/m 14 jaar	4.416	100	4.155	94	4.242	96	4.374	99	4.481	101	4.352	99
15 t/m 24 jaar	3.074	100	3.016	98	2.818	92	2.468	80	2.440	79	2.556	83
25 t/m 44 jaar	5.649	100	5.746	102	6.030	107	6.064	107	5.879	104	5.640	100
45 t/m 64 jaar	6.673	100	6.709	101	6.434	96	5.909	89	5.549	83	5.533	83
65 t/m 74 jaar	2.556	100	2.789	109	2.841	111	3.104	121	3.318	130	3.086	121
75+	2.009	100	2.482	124	3.056	152	3.478	173	3.852	192	4.333	216
Totaal	24.377	100	24.897	102	25.421	104	25.397	104	25.519	105	25.500	105

Op basis van het overzicht kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Het aantal inwoners neemt de komende jaren beperkt toe. In algemene zin geldt dat de invloed van de demografische ontwikkeling op de vraag naar de Puttense buitensportaccommodaties gering is.
- Het aantal kinderen tussen 0-14 jaar daalt eerst iets, waarna weer een lichte groei optreedt. Met het oog op de jeugdleden van verenigingen is dit een neutrale ontwikkeling.
- Het aantal jongeren/jong volwassenen tussen 15 tot en met 24 jaar neemt de komende jaren gestaag af. dit moet als een negatieve ontwikkeling worden beschouwd voor verenigingen. Daar staat tegenover een beperkte groei van het aantal 25 tot en met 44 jarigen.
- Net als in de rest van Nederland (vergrijzing) doet de sterkste groei zich voor bij de groepen boven de 65 en 75 jaar. Omdat deze groepen steeds langer actief blijven en verenigingen in toenemende mate aanbod creëren voor senioren, biedt dit ook kansen voor de buitensport in Putten.

Maatschappelijke ontwikkelingen

- Mensen voelen zich minder verbonden aan verenigingen en gaan op zoek naar meer flexibele, meer individuele vormen van sport en bewegen. Dit is terug te zien in het groeiend aantal leden van fitnesscentra, maar ook in de toename van het gebruik van de openbare ruimte (wandelen, hardlopen, fietsen, boodcamp, etc.). Daar staat tegenover dat, als tegenhanger van individualisering, een trend van nieuw collectivisme waarneembaar is. Kenmerk van het nieuw collectivisme is dat mensen weer meer op zoek gaan naar een groep waarbij men zich thuis voelt en waartoe men wil behoren. Dit biedt weer kansen voor sportverenigingen
- Lokaal sport- en beweegbeleid kan tegenwoordig niet meer los worden gezien van de opdrachten die gemeenten hebben in het sociaal domein. Sportverenigingen worden steeds nadrukkelijk aangesproken op en betrokken bij het leveren van maatschappelijke bijdragen (sport als middel). Deze ontwikkeling is ook terug te vinden in de Nota Gezondheid en Bewegen 'een handreiking voor maatschappelijke activiteiten bij Open Clubs en het Open Sportpark Putter Eng'. Niet uit het oog mag worden verloren dat de intrinsieke waarde van sport groot is (sport als doel) en dat verenigingen met het organiseren van sportactiviteiten (kerntaak) al veel maatschappelijke waarde creëren.
- Voor beheer en onderhoud van buitensportaccommodaties wordt van oudsher veel beroep gedaan op vrijwilligers. Als gevolg van individualisering, de verschuiving van de pensioengerechtigde leeftijd en de afnemende vrije tijd waarover mensen kunnen beschikken staat de kwaliteit en continuïteit van vrijwilligersorganisaties in toenemende mate onder druk. De motivatie verschuift: grofweg van plichtsbesef naar persoonlijke interesse, vaak niet zonder eigenbelang. Ook de (buitensport-)verenigingen en stichtingen in Putten worden geconfronteerd met deze ontwikkeling.

Sportinhoudelijke ontwikkelingen

- De aandacht voor gezond leven in relatie tot sport en bewegen blijft onverminderd groot. Vooral 55-plussers blijken landelijk aanzienlijk vaker deel te nemen aan sportieve activiteiten dan in het verleden. Verenigingen kunnen hierop inspelen door aanbod van specifieke activiteiten (denk bijvoorbeeld aan walking football). De interesse van jongeren in sportieve activiteiten neemt daarentegen vanaf een jaar of 15 duidelijk af. De ontgroening en vergrijzing van de samenleving is een gegeven en vormt een bedreiging voor sportverenigingen die zich vooral concentreren op de jeugd, maar biedt tegelijkertijd kansen voor verenigingen die aantrekkelijke programma's en activiteiten kunnen aanbieden voor senioren.
- Voorkeuren voor sportbeoefening zijn aan fluctuaties onderhevig. Voor alle sporten opgeteld is sprake van een lichte afname van het aantal bij sportverenigingen aangesloten leden. Landelijk wordt terugloop van ledentallen bij een sport als tennis gecompenseerd door de sterke opkomst het meisjesvoetbal (en landelijk hockey).
- Er zal de komende jaren nog duidelijker onderscheid ontstaan tussen enerzijds verenigingen die er in slagen leden, vrijwilligers en sponsors aan zich te verbinden en anderzijds verenigingen die te kampen hebben met een cumulatie van financiële en organisatorische problemen (lees: het onderscheid tussen vitale en minder vitale verenigingen).

3.3 Benodigde capaciteit

De schets van de huidige situatie en de trends en ontwikkelingen die zijn beschreven leiden tot de volgende aanknopingspunten ten aanzien van de benodigde capaciteit aan buitensportaccommodaties in Putten:

- Daar waar teruggegrepen kan worden op richtlijnen van sportbonden (KNVB, KNKV en KNLTB) blijkt dat SDC (1 veld) en De Vale Ouwe (1 baan) momenteel een beperkte overcapaciteit hebben.
- Op basis van de gesprekken met verenigingen kan geconcludeerd worden dat de afstemming van vraag en aanbod ten aanzien van de buitensportaccommodaties in Putten momenteel goed op orde is.
- De ledenaantallen hebben zich op een enkele uitzondering na de afgelopen redelijk gestabiliseerd. De verwachting is gerechtvaardigd dat hierin de komende jaren geen grote verschuivingen optreden.
- De demografische ontwikkeling van Putten is van dien aard dat enige krimp in het aantal jeugdleden, opgevangen moet kunnen worden door groei van het aantal seniorleden.
- De invloed van maatschappelijke en sportinhoudelijke ontwikkelingen op buitensportverenigingen is divers. Tegenover de beperktere betrokkenheid van mensen bij het verenigingsleven en de meer individuele sportbeleving staan positieve ontwikkelingen als de toenemende aandacht voor gezond leven in relatie tot sport en bewegen en de behoefte van mensen om juist weer met elkaar in groepsverband te sporten. Het

is uiteindelijk de vitaliteit van de vereniging die bepaald of het een kwestie is van overleven of dat geprofiteerd kan worden van kansen die zich aandienen.

Met de constatering dat momenteel sprake is van een passende afstemming van vraag en aanbod en met de verwachting dat de komende jaren geen grote veranderingen zijn te verwachten in de vraag, is de conclusie dat de huidige capaciteit aan buitensportaccommodaties in Putten geen aanpassing behoeft. Wel is het zaak periodiek te monitoren of toch sprake is van substantiële veranderingen in de vraag en hoe de beperkte overcapaciteit op enkele accommodaties zich ontwikkelt.

4 Organisatie en financiën

Met betrekking tot de organisatie en de financiën van de Puttense buitensportaccommodaties wordt in dit hoofdstuk achtereenvolgens de volgende onderwerpen behandeld:

- De rolverdeling tussen gemeente, verenigingen en stichtingen.
- De bijdragen van de gemeente Putten aan de buitensport.
- De door verenigingen gehanteerde contributies in relatie tot de omgeving.
- De gevolgen van verruiming van de BTW-vrijstelling.
- Een beschouwing op toekomstbestendige buitensportaccommodaties in Putten.

4.1 Rolverdeling

Op het gebied van buitensportaccommodaties bestaat in Nederland een grote diversiteit in de verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen gemeenten en particulier initiatief. Enkele waarnemingen vanuit de praktijk:

- In veel gemeenten wordt onderscheid gemaakt tussen aan de sport gerelateerde basisvoorzieningen als velden en kleedkamers, die tot de verantwoordelijkheid behoren van gemeenten (eigendom en groot onderhoud), en clubgebouwen, waarvoor verenigingen zelf verantwoordelijk zijn.
- Van oudsher vervullen gemeenten een grotere rol bij veldsporten dan bij andere buitensporten. Veel gemeenten zijn verantwoordelijk voor eigendom en groot onderhoud van voetbal en korfbalvelden, terwijl bijvoorbeeld tennisparken in de regel geprivatiseerd zijn. Dit wordt in toenemende mate als een vorm van rechtsongelijkheid beschouwd.
- Uit bezuinigingsoverwegingen en vanuit kerntakendiscussies hebben veel gemeenten de afgelopen decennia eigendom, beheer, onderhoud en exploitatie geprivatiseerd naar verenigingen en/of stichtingen. Met de verruiming van de BTW-vrijstelling per 1 januari 2019 is geen fiscaal motief meer aanwezig om gebruik te maken van stichtingen (zie ook paragraaf 4.4). De afgelopen paar jaar hebben sommige gemeenten gekozen voor deprivatisering met als belangrijkste motieven:
  - Vrijwilligersorganisaties als verenigingen en stichtingen hebben in toenemende mate problemen om met de aan hen toegekende budgetten de kwaliteit van de buitensportaccommodaties op orde te houden.
  - Met de opkomst van (aan gemeenten gelieerde) sportbedrijven ontstaan professionele organisaties die met de beschikbare middelen op adequate wijze zorg kunnen dragen voor beheer en onderhoud van de buitensportaccommodaties.

Anders dan in de meeste andere gemeenten is in Putten sprake van een eenduidige, transparante rolverdeling tussen gemeente en verenigingen/stichtingen. Deze rolverdeling is weergegeven in het overzicht op de volgende pagina en laat zich als volgt samenvatten:

- De gemeente is eigenaar van de (onder-)grond en verleent op basis van erfpacht of opstal aan verenigingen en stichtingen het recht om accommodaties te stichten, te beheren, te exploiteren en te onderhouden.
- De gemeente verstrekt geen structurele bijdragen aan verenigingen voor het onderhouden van de buitensportaccommodaties, maar alleen subsidies voor jeugdleden en voor maatschappelijke prestaties¹.
- Binnen de kaders van het investeringsprogramma, gelieerd aan het sportaccommodatieplan 2017+, kunnen verenigingen een subsidie aanvragen voor nieuwbouw of renovatie van direct aan sport gebonden basisvoorzieningen.

---

¹ Verenigingen die zich aansluiten bij de Sportfederatie Putten komen in aanmerking voor een subsidie van maximaal € 10.000 per jaar voor het leveren van maatschappelijke prestaties op het gebied van: het inzetten van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, het opleiden van trainers in het kader van vroegsignalering, het aanbieden van aangepast sporten en het ontwikkelen van een gezinspas.

Accommodatie	Eigendom grond	Recht van Erfpacht	Recht van Opstal	Beheer, exploitatie en onderhoud
SDC	gemeente	stichting	ja	stichting
De Meeuwen	gemeente	stichting		stichting
Fietcrossclub	gemeente	vereniging		vereniging
Hippisch Verband	gemeente	vereniging		vereniging
PLTC De Vale Ouwe	gemeente	vereniging		vereniging
Wilhelm Tell	gemeente	vereniging	ja	vereniging
Rood-Wit '58	gemeente	vereniging/stichting	ja	vereniging/stichting
Het Laakhuisje	stichting			vereniging
Watersportvereniging	BV		ja	vereniging
De Woudvliegers	gemeente	vereniging		vereniging
Vogelvereniging De Putter	gemeente	vereniging		vereniging

Uit de gesprekken met verenigingen en stichtingen is gebleken dat breed draagvlak bestaat voor het handhaven van de huidige rolverdeling. Onvrede is er met name bij de beheerstichtingen van SDC en Rood-Wit '58, die vanaf 2017 hun structurele onderhoudssubsidie zijn kwijtgeraakt (respectievelijk € 26.625 en € 9.175. Dit is niet gecompenseerd door hogere subsidies voor maatschappelijke prestaties, die verhoudingsgewijs meer bij de binnensportverenigingen is terecht gekomen.

4.2 Gemeentelijke bijdragen

In het volgende overzicht zijn voor 2018 de gemeentelijke bijdragen aan de betrokken verenigingen en stichtingen weergegeven. In het overzicht is ook de canon opgenomen die de gemeente jaarlijks ontvangt voor de gevestigde erfpachtrechten.

bijdragen 2018	subsidies					kap lst	canon	netto bijdrage	investering
	basis	jeugd	maatschappelijk	incidenteel	totaal				
SDC - vereniging	€ 200	€ 10.040	€ 10.000	€ 17.865	€ 38.105		€ -	€ 38.105	
SDC - stichting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 120.258	€ -9.597	€ 110.661	
De Meeuwen - vereniging	€ 200	€ 5.040	€ 10.000	€ -	€ 15.240		€ -	€ 15.240	
De Meeuwen - stichting	€ -	€ -	€ -	€ 13.500	€ 13.500	€ 13.140	€ -2.634	€ 24.006	
Fietcrossclub	€ 200	€ 1.060	€ 2.500	€ -	€ 3.760		€ -575	€ 3.185	
Hippisch Verband	€ 200	€ 1.340	€ -	€ -	€ 1.540	€ 21.947	€ -3.235	€ 20.252	€ 90.000
PLTC De Vale Ouwe	€ 200	€ 1.420	€ 8.500	€ -	€ 10.120	€ 4.742	€ -2.147	€ 12.715	€ 57.600
Wilhelm Tell	€ 200	€ 220	€ 7.500	€ -	€ 7.920	€ 7.551	€ -45	€ 15.426	
Rood-Wit '58 - vereniging	€ 200	€ 3.800	€ 10.000	€ -	€ 14.000		€ -	€ 14.000	
Rood-Wit '58 - stichting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 57.933	€ -2.418	€ 55.515	
Het Laakhuisje	€ 200	€ 2.600	€ 5.500	€ 1.000	€ 9.300		€ -	€ 9.300	
Watersportvereniging	€ 200	€ 680	€ -	€ -	€ 880		€ -	€ 880	
De Woudvliegers	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -		€ -44	€ -44	
Vogelvereniging De Putter	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 258	€ -44	€ 214	
totaal:	€ 1.800	€ 26.200	€ 54.000	€ 32.365	€ 114.365	€ 225.829	€ -20.739	€ 319.455	€ 147.600

Toelichting:

- De verenigingen ontvangen naast een vast basisbedrag van € 200 een jeugdledensubsidie afhankelijk van het aantal jeugdleden. Vanaf 2017 komen verenigingen die zijn aangesloten bij de Sportfederatie Putten aanmerking voor een maatschappelijke subsidie. In totaal zijn hier jaarlijks budgetten voor beschikbaar van € 5.000 (ten behoeve van stimulering, versterking en ondersteuning van bewegen) en € 150.000 (stimuleren van maatschappelijke activiteiten in het kader van de open club)
- SDC (vereniging), De Meeuwen (stichting) en Het Laakhuisje hebben in 2018 een incidentele subsidie ontvangen. Bij SDC en De Meeuwen heeft dit betrekking op compensatie voor het beëindigen van de onderhoudssubsidie van 2017.
- Op 7 accommodatie drukken kapitaallasten die verband houden met investeringen die de gemeente op deze accommodaties gedaan heeft. Op deze investeringen wordt alleen afgeschreven.
- De enige bron van inkomsten voor de gemeente bestaat uit de jaarlijkse canon die de gemeente van verenigingen en stichtingen ontvangt voor de gevestigde opstalrechten.
- De netto bijdrage die de gemeente levert aan de buitensportaccommodaties bedraagt in 2018 bijna € 320.000. Daar komt bij dat de gemeente in 2018 voor ruim € 147.000 investeringen heeft gesubsidieerd op de accommodaties van het Hippisch Verband en van PLTC De Vale Ouwe. Deze investeringen passen binnen de kades van het investeringsprogramma dat is gelieerd aan het sportaccommodatieplan 2017+. Dit investeringsprogramma is weergegeven in het volgende overzicht.

soort voorziening en vereniging	werkzaamheden	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gebouwen							
Was en kleedlokalen Rood-Wit '58	Gevel		€ 4.687				
Handboogschutterhal	Sloop	PM					
Boerderij	Sloop	PM					
Watersportvereniging Nulde	Verwijderen asbest					€ 15.000	
SSV Wilhelm Tell	Veilig laden en lossen	€ 10.000					
PLTC Vale Ouwe	Realisatie MIVA voorziening	€ 57.600					
Multifunctionele club voorziening Sportpark Putter Eng	Realisatie		PM				
Subtotaal		€ 67.600	€ 4.687	€ 0	€ 0	€ 15.000	€ 0
Velden en terreinen							
Veld 3 SDC Putten kunstgras	Toplaag renovatie			€ 200.000			
Veld 7 SDC Putten natuurgras	Renovatie	€ 60.000					
Veld A SDC Putten kunstgras	Toplaag renovatie			€ 45.000			
Paarden Buitenbak 1 Hippisch Verband Putten*	Toplaag renovatie						€ 15.000
Paarden Buitenbak 2 Hippisch Verband Putten*	Toplaag renovatie		€ 75.000				
Inloop bak Hippisch Verband Putten*	Toplaag renovatie		€ 15.000				
Paarden binnenbak 1 Hippisch Verband Putten*	Toplaag renovatie						€ 15.000
Tennis 1&2 gravel PLTC Vale Ouwe**	Renovatie/ ombouw	€ 55.000					
Tennis 3&4 gravel PLTC Vale Ouwe**	Renovatie/ ombouw						
Tennis 5&6 AW PLTC Vale Ouwe	Toplaag renovatie				€ 25.000		
Fietscrossbaan FC Putten	Herstel+ Toplaag		€ 40.000				
Veld 3 Rood-Wit '58	Toplaag renovatie		€ 200.000				
Subtotaal		€ 115.000	€ 330.000	€ 245.000	€ 25.000	€ 0	€ 30.000
Totaal		€ 182.600	€ 334.687	€ 245.000	€ 25.000	€ 15.000	€ 30.000

* Betreffende investering kan een andere invulling krijgen als onderdeel van een mogelijke ontwikkeling van Putten Zuid

** Afhankelijk van de keuze tennisvereniging wordt of baan 1 & 2 gerenoveerd of baan 3 & 4

Binnen de kaders van het hierboven weergegeven investeringsbudget kunnen verenigingen voor nieuwbouw of renovatie aan direct sport gebonden basisvoorzieningen een beroep doen op een 100% gemeentelijk bijdrage.

Naast dit investeringsbudget kunnen verenigingen en stichtingen nog een beroep doen op de Stimuleringslening Sportaccommodaties. Dit revolverend fonds biedt verenigingen en stichtingen de mogelijkheid om éénmaal per drie jaar leningen van maximaal € 500.000 te sluiten voor aankoop, bouw, uitbreiding of renovatie van sport gebonden basisvoorzieningen.

4.3 Contributies

De financiële positie van verenigingen is, naast de gemeentelijke bijdrage, voor een belangrijk deel afhankelijk van inkomsten uit contributies. Om te bezien hoe de contributies van de Puttense verenigingen zich verhouden tot contributies in de regio, is voor de sporten voetbal, korfbal en tennis een vergelijkend onderzoek uitgevoerd. In deze paragraaf worden de resultaten van het onderzoek per sport weergegeven.

Bij de interpretatie van contributies is het volgende van belang:

- In de tabellen is uitgegaan van de contributies van een seniorlid. De verschillende categorieën die door de verenigingen voor de jeugd gehanteerd worden, zijn niet eenduidig. Hierdoor is het nauwelijks mogelijk om deze met elkaar te vergelijken.
- Afwijkingen in contributies worden voor een belangrijk deel verklaard door omstandigheden die per vereniging kunnen verschillen. Denk bijvoorbeeld aan factoren als het door de vereniging beschikbaar stellen van wedstrijdkleding als onderdeel van de contributie of het al dan niet verplicht stellen van vrijwilligerswerk.

Voetbal

gemeente/vereniging	Contributie seniorlid
Putten	
SDC	€ 251,00
Rood-Wit '58	€ 168,00
Barneveld	
SDVB (Barneveld)	€ 304,20
Terschuurse Boys (Terschuur)	€ 146,00
Veluwse Boys (Garderen)	€ 155,00
VV Stroe (Stroe)	€ 160,00
VVOP (Voorthuizen)	€ 217,00
Nijkerk	
VV Sparta Nijkerk (Nijkerk)	€ 288,00
NSC Nijkerk (Nijkerk)	€ 205,00
Veensche boys (Nijkerkerveen)	€ 218,00
Hoevelaken (Hoevelaken)	€ 195,50
Ermelo	
EFC'58 (Ermelo)	€ 238,00
DVS (Ermelo)	€ 255,00
FC Horst (Horst)	€ 240,00
Harderwijk	
VVOG (Harderwijk)	€ 301,60
Zwart-Wit 63 (Harderwijk)	€ 278,00
Zeewolde	
VV Zeewolde (Zeewolde)	€ 276,00
Gemiddelde contributie	€ 229,19

Toelichting:

- Rood-Wit '56 is één van de goedkopere voetbalverenigingen in de regio (circa € 60,- onder de gemiddelde contributie in de regio). De contributie van SDC Putten ligt daarentegen circa € 20,- boven de gemiddelde contributie in de regio.
- Het verschil tussen de Puttense voetbalverenigingen is te verklaren doordat SDC Putten kleding 'gratis' beschikbaar stelt. Voor zover dat bij verenigingen in de regio achterhaald kan worden is veelal sprake van kleding in bruikleen of kleding die door sponsors beschikbaar wordt gesteld.

korfball

gemeente/vereniging	contributie seniorlid
Putten	
De Meeuwen	€ 240,00
Barneveld	
DWS (Kootwijkerbroek)	€ 210,00
Odik (Barneveld)	€ 207,00
Revival (Terschuur)	€ 193,00
Spirit (Voorthuizen)	€ 231,90
Nijkerk	
Sparta Nijkerk (Nijkerk)	€ 265,60
Weidevogels (Nijkerk)	€ 360,00
Telstar (Hoevelaken)	€ 236,25
Ermelo	
CSV Dindoa	€ 259,00
Harderwijk	
CKV Unitas/ Perspectief	€ 289,00
Zeewolde	
Wolderwijd	€ 354,00
Gemiddelde contributie	€ 258,70

Toelichting:

- De contributie van korfbalvereniging De Meeuwen ligt bijna € 20 onder het regionale gemiddelde.

Tennis

gemeente/vereniging	contributie seniorlid
Putten	
De Vale Ouwe	€ 170,00
Het Laakhuisje	€ 160,00
Barneveld	
LTC Barneveld (Barneveld)	€ 205,00
TC De Harremaat (Voorthuizen)	€ 175,00
TV Stroe (Stroe)	€ 160,00
Nijkerk	
Nijkerkse Tennis Club (Nijkerk)	€ 175,00
TV Sparta (Nijkerk)	€ 162,00
TV Weldam (Hoevelaken)	€ 165,00
Ermelo	
LTV Irminloo	€ 205,00
Harderwijk	
TV Strokel	€ 196,00
TV Frankrijk	€ 135,00
Gemeente Zeewolde	
TV De Punt	€ 199,00
Gemiddelde contributie	€ 175,58

Toelichting:

- De genoemde contributie van de verenigingen is exclusief tennisles.
- De contributies van de Puttense tennisverenigingen zijn redelijk vergelijkbaar en liggen nagenoeg op het regionale gemiddelde.

Contributies van de overige buitensportverenigingen in Putten laten zich door het ontbreken van vergelijkingsmateriaal minder goed afzetten tegen de regionale situatie. Bij de overige verenigingen is sprake van de volgende contributies:

- € 100,00 bij de fietscrossclub (plus kosten bij deelname aan wedstrijden).
- € 155,00 bij de schietsportvereniging Wilhelm Tell.
- € 57,24 bij de watersportvereniging Nulde.
- € 37,00 bij vogelsportvereniging De Putter.

4.4 Verruiming BTW-vrijstelling

Per 1 januari 2019 is sprake van een verandering van de BTW wetgeving met betrekking tot het beheer en de exploitatie van sportaccommodaties. Door de verruiming van de BTW-vrijstelling kunnen niet winst-beogende organisatie BTW op de kosten niet meer verrekenen, waardoor sprake is van een kostenverhogend effect op investeringen en onderhoudskosten. Ook de buitensport in Putten ondervindt hier de gevolgen van.

De Rijksoverheid compenseert de financiële gevolgen voor in ieder geval de periode 2019-2023. Voor gemeenten is de Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK) in het leven geroepen en voor amateursportorganisaties zonder winstoogmerk (zoals verenigingen en stichtingen) geldt de Subsidieregeling stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA). De subsidieregeling is ook toegankelijk voor verenigingen die al binnen de BTW-vrijstelling vielen. Voor hen ontstaat de kans te profiteren van de nieuwe situatie.

Via de BOSA kunnen verenigingen en stichtingen bij het ministerie van VWS een aanvraag indienen voor de bouw, aanschaf en het onderhoud van sportaccommodaties en sportmaterialen. De subsidie bedraagt 20% van de kosten (inclusief btw), waarbij de kosten minimaal € 25.000 moeten bedragen (inclusief BTW). Geen

subsidie kan worden aangevraagd voor kosten die betrekking hebben op de exploitatie (bijvoorbeeld energielasten). Bij de BOSA is sprake van een subsidieplafond van € 87 miljoen (2019), waarbij subsidieaanvragen worden afgehandeld op volgorde van binnenkomst. Begin augustus 2019 is € 55 miljoen aangevraagd.

Naast de algemene subsidie is het voor amateursportorganisaties mogelijk een aanvullende subsidie aan de te vragen voor energiebesparende maatregelen (zoals zonnepanelen) en voor het verbeteren van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor mensen met een beperking. Deze aanvullende subsidie betreft 15% van de kosten.

4.5 Beschouwing toekomstbestendige buitensportaccommodaties

De buitensportverenigingen in Putten c.q. de drie beheerstichtingen zijn verantwoordelijk voor het totale onderhoud (klein, groot en specialistisch onderhoud) van hun accommodaties. Dit betekent dat er volstrekte transparantie en eenduidigheid bestaat waar het de rolverdeling betreft tussen gemeente (eigenaar ondergrond) en de verenigingen/stichtingen (eigenaar opstellen en verantwoordelijk voor beheer en onderhoud). Putten onderscheidt zich hiermee positief van veel andere gemeenten, waar sprake is van een grote diversiteit aan beheerafspraken

De afgelopen jaren hebben de verenigingen en stichtingen laten zien dat ze deze verantwoordelijkheid aankunnen. De staat van onderhoud van de accommodaties is in algemene zin op orde. De verenigingen en stichtingen zijn door de bank genomen financieel en organisatorisch (nog) vitaal te noemen.

Net als andere gemeenten in Nederland onderkent de gemeente Putten dat met name de bekostiging van het groot onderhoud en het specialistisch onderhoud niet aan verenigingen en stichtingen overgelaten kan worden. Hoewel in de praktijk sprake is van een grote diversiteit in rolverdeling en financiering van de buitensportaccommodaties, is er in Nederland brede consensus dat gemeenten groot en specialistisch onderhoud van sport gebonden basisvoorzieningen geheel of voor het grootste deel voor hun rekening nemen.

Voor de bekostiging van het groot en specialistisch onderhoud van sport gebonden basisvoorzieningen is in Putten het investeringsprogramma 2019-2023 vastgesteld en is de Stimuleringslening Sportaccommodaties in het leven geroepen. Vanaf 2017 verstrekt de gemeente geen vaste bijdragen/subsidies meer voor het onderhoud van de buitensportaccommodaties². Verenigingen zijn gedeeltelijk gecompenseerd met hogere maatschappelijke subsidies, maar met name de beide voetbalverenigingen en de korfbalvereniging geven aan dat zij structureel over te weinig middelen beschikken om aan hun onderhoudsverplichtingen te kunnen blijven voldoen.

Met als uitgangspunt dat verenigingen en stichtingen financieel de lasten blijven dragen van de niet sport gebonden basisvoorzieningen en van het klein onderhoud van de sport gebonden basisvoorzieningen, resteert de vraag hoe om te gaan met het groot en specialistisch onderhoud van sport gebonden basisvoorzieningen. In paragraaf 2.6 is berekend dat in de periode 2019-2024 hiervoor gemiddeld bijna € 515.000 (inclusief BTW) per jaar nodig, waarvan 62% voor rekening komt van SDC en Rood-Wit '58 en 12% voor rekening van De Meeuwen. Ter vergelijking en nuancering:

- In 2018 zijn door de gemeente voor in totaal €147.600 aan investeringen gedaan in de accommodaties van het Hippisch Verband (€ 90.000) en van PLTC De Vale Ouwe (€ 57.600).
- In het investeringsprogramma 2018-2023 zijn in 2018 en 2019 bedragen opgenomen van respectievelijk € 182.600 en € 334.687. Over de periode 2018-2023 bedraagt de gemiddelde investeringsruimte bijna € 140.000 per jaar, exclusief enkele PM posten.
- De bedragen zijn inclusief BTW. Door gebruik te maken van de SPUK (gemeente) of de BOSA (verenigingen of stichtingen) kan 20% van de kosten verhaald worden bij het Rijk. Op een totaal van ongeveer € 500.000 gaat het dan om een bedrag van circa € 100.000.

---

² Tot en met 2016 werd nog een vaste jaarlijkse onderhoudssubsidie versterkt aan de twee beheerstichtingen van SDC en Rood-Wit '58 van respectievelijk € 26.625 en € 9.175. Het (groen-)onderhoud bij De Meeuwen is door de gemeente afkocht voor € 160.000 in 2015 (vereniging) en € 13.500 in 2018 (stichting).

De berekende investeringsbehoefte met betrekking tot het groot en specialistisch onderhoud van sport gebonden basisvoorzieningen à € 515.000 (inclusief BTW) stelt de gemeente voor de volgende vragen:

- Welk deel van de totale onderhoudsbehoefte van € 515.000 per jaar komt beschikbaar via het investeringsprogramma?
- Welk deel van de totale onderhoudsbehoefte komt voor rekening van de verenigingen en stichtingen c.q. voor welk deel kunnen verenigingen en stichtingen een beroep (blijven) doen op de Stimuleringslening Sportaccommodaties?
- Worden de drie beheerstichtingen (weer) in de gelegenheid gesteld om te reserveren voor groot en specialistisch onderhoud op basis van een vaste onderhoudssubsidie?

Voor de toekomstbestendigheid van de Puttense buitensportaccommodaties is het van belang dat voldoende middelen beschikbaar zijn voor onderhoud en instandhouding. Voor wat betreft het groot en specialistisch onderhoud van sport gebonden basisvoorzieningen ligt het voor de hand dat de gemeente hier geheel of voor een groot gedeelte in voorziet. Voor de uitvoering van het (totale) onderhoud bestaat in Putten breed draagvlak om deze verantwoordelijkheid bij de verenigingen en stichtingen te laten. Daarbij gelden de volgende overwegingen:

- Vanuit gemeenteperspectief is sprake van een scherpe scheiding tussen beleid en uitvoering en kan de gemeente Putten zich richten op haar rol als regiegemeente.
- Vanuit het perspectief van verenigingen en stichtingen is sprake van grip op volledige grip op de kwaliteit van het onderhoud. Door gebruik te maken van gemotiveerde vrijwilligers en het lokale/regionale bedrijven c.q. sponsors te betrekken kan het onderhoud op efficiënte wijze worden uitgevoerd.

Nu stichtingen vanaf 1 januari 2019 niet meer BTW-belast onderhoud kunnen uitvoeren is het de vraag wat hun toegevoegde waarde nog is. Door vertegenwoordigers van SDC, Rood-Wit '58 en De Meeuwen (verenigingen en stichtingen) wordt aangegeven zij de splitsing van verantwoordelijkheden (sportactiviteiten bij de verenigingen en eigendom, beheer en onderhoud bij de stichtingen) vooralsnog willen behouden. Punt van aandacht voor de totale buitensport in Putten is wel dat, om in aanmerking te komen voor de BOSA, verenigingen en stichtingen jaarlijks minimaal € 25.000 aan onderhoudskosten moeten maken om in aanmerking te komen voor deze subsidieregeling. Aansluiten bij een bestaande stichting of het formeren van een overkoepelende stichting zijn manieren om de schaal te vergroten en te borgen dat iedere vereniging, zolang de BOSA bestaat, kan profiteren van 20% subsidie op de onderhoudskosten.

5 Samenvattende conclusies

De rapportage wordt in dit hoofdstuk afgesloten met de volgende samenvattende conclusies:

- Op basis van een bouwkundige en cultuurtechnische schouw van de buitensportaccommodaties is vastgesteld dat de meeste velden in een voldoende staat van onderhoud verkeren en dat bij de opstallen een meer divers beeld bestaat. Met name de opstallen van SDC, de fietscrossclub, schietvereniging Wilhelm Tell en het geschakelde gebouw van postduivenvereniging De Woudvliegers en vogelvereniging De Putter zijn op onderdelen aan renovatie of vervanging toe.
- Op het gebied van verduurzaming zijn de afgelopen jaren vooral stappen gezet op het gebied van LED verlichting en gebruik van PV-panelen.
- Op basis van de opgestelde meerjaren onderhoudsplannen kan worden vastgesteld dat de totale kosten voor klein, groot en specialistisch onderhoud in het tijdvak 2019-2024 ruim € 7,2 miljoen bedragen. Dit betekent dat de gemiddelde kosten per jaar € 1,2 miljoen bedragen, opgebouwd uit € 300.000 klein onderhoud, € 380.000 groot onderhoud en € 500.000 specialistisch onderhoud. Bijna € 515.000 groot en specialistisch onderhoud heeft betrekking op aan sport gebonden basisvoorzieningen (alle bedragen inclusief BTW).
- Er is momenteel sprake van een passend aanbod van buitensportaccommodaties in Putten. Bij enkele verenigingen is sprake van enige overcapaciteit die ruimte biedt voor groei. De ontwikkeling in ledenaantallen heeft zich de afgelopen paar jaar gestabiliseerd. Demografische, maatschappelijke en sportinhoudelijke ontwikkelingen doen vermoeden dat de komende jaren geen grote veranderingen zijn te verwachten in de sportparticipatie in Putten. Vooral de organisatorische en financiële vitaliteit van de sportverenigingen en de kwaliteit van de sportaccommodaties zal bepalen of de buitensport in Putten haar maatschappelijke waarde kan behouden en zo mogelijk nog kan versterken.
- Met als uitzondering de in verhouding lage contributies van Rood-Wit '58 hanteren de verenigingen in Putten door de bank genomen regionaal marktconforme contributies.
- Anders dan in de meeste andere gemeenten in Nederland is in Putten sprake van een volstrekt heldere rolverdeling. De gemeente is eigenaar van de ondergrond. Verenigingen en stichtingen zijn verantwoordelijk voor het eigendom, het beheer en het onderhoud van velden en opstallen. Gelet de staat van onderhoud kan worden geconstateerd dat deze rolverdeling de afgelopen jaren naar behoren gefunctioneerd heeft. Bij de verenigingen en stichtingen is voldoende draagvlak aanwezig om deze rolverdeling ook de komende jaren te continueren.
- Voor de toekomstbestendigheid van de buitensportaccommodaties in Putten is het van belang dat structureel voldoende middelen aanwezig zijn voor het onderhouden en instandhouden van deze accommodaties. Er bestaat in Nederland brede consensus dat gemeenten een belangrijke rol hebben in de bekostiging van groot en specialistisch onderhoud van sport gebonden basisvoorzieningen.
- De vraag is welk deel van het benodigde budget van € 515.000 voor sport gebonden basisvoorzieningen de gemeente beschikbaar wil stellen via het investeringsprogramma.
- Voor een efficiënte uitvoering van het onderhoud ligt het voor de hand zoveel mogelijk aan te sluiten bij de bestaande situatie. Verenigingen en stichtingen houden zich grip op de kwaliteit van hun accommodaties en kunnen gebruik blijven maken van gemotiveerde vrijwilligers en diensten/werken blijven betrekken van lokale/regionale leveranciers c.q. sponsors. Om gebruik te kunnen maken van de BOSA is het wel aan te bevelen te zorgen voor voldoende schaal, zodat 20% van alle onderhoudskosten in aanmerking komt voor subsidiering.

Bijlage 1 Technische staat

In deze bijlage is per vereniging beknopt verslag gedaan van de technische staat van de accommodatie.

Voetbalvereniging SDC

Voetbalvereniging SDC beschikt over een grote accommodatie bestaande uit meerdere velden en gebouwen. De gehele accommodatie is gelegen op sportpark de Putter Eng en is in 1978 gerealiseerd. In 1998 heeft een renovatie plaatsgevonden, waarbij ook de drainage (alle velden) is aangelegd. Voor de aanduiding van de velden en gebouwen is gebruik gemaakt van de volgende nummering.

Veld 1 is in april 2017 voorzien van nieuw kunstgras.

type veld	Kunstgras rubber infill kunstgras
- aanleg/renovatie	aanleg 2017
- constructieopbouw	zand – E-bodemas – toplaag 60 mm
- maatvoering	105 x 69 m, uitlopen 4 m, 8624 m ²
laagdikte, vulling mat (mm)	
- doelgebied	ca. 35
- middenveld	ca. 35
- uitlopen	ca. 35
-	
vervuiling	
- uitloop	nihil
- speelveld	nihil
algehele conditie	
- losse naden	niet aangetroffen
- open naden	niet aangetroffen
- vulling instrooizand/rubber	goed bevonden
- conditie vezels	licht gesleten
vlakheid	
- speelveld	voldoende
- kantopsluiting	voldoende
waterhuishouding	
- veld	tijdens bezoek akkoord bevonden

Samenvatting van de kwaliteit van het veld, visueel beoordeeld

- laagdikte	2
- algehele conditie	2
- vlakheid	2
- kwaliteit veld	2

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	renovatiejaar
- vaste doelen	2x	3	2028
- dug outs	2x	2	2028
- hekwerk	rondom, 378 m leunbuis met reclame	2	2028
- poorten	2x dubbel, 2x enkel	3	2028
- verlichting	8 masten, 16 armaturen	2	2040
- ballenvangers	1x60x7	3	2028
-			
-			
-		veld	2028

Veld 2 (natuur grasveld) is in 1998 gerenoveerd. In 2019 zijn de sproeikoppen vervangen en dienen de stahekken en de dug out vervangen te worden. Dit wordt bevestigd door de schouw.

type veld	Natuurgras traditioneel natuurgras
- aanleg/renovatie	renovatie 1998
- maatvoering	105 x 69 m, uitlopen 4 m, 8624 m2
waterhuishouding	tijdens bezoek akkoord bevonden
- drainage	samengesteld drainagesysteem aanwezig
vlakheid	redelijk tot goed bevonden
grasmat en grasbestand	voldoende gesloten
- stabiliteit	voldoende
- kruiden	geringe aanwezigheid
- maaibeeld	onvoldoende ongelijk maaibeeld door slechte afstelling maaikooi of/en te hoge rijsnelheid
berekening	automatische berekening
waterhuishouding	
- veld	tijdens bezoek akkoord bevonden
overig	

Samenvatting van de kwaliteit van het veld, visueel beoordeeld

- vlakheid	2
- stabiliteit	2
- grasbestand	2
- waterhuishouding	2
- kwaliteit veld	2

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	renovatiejaar
- vaste doelen	2x	4	2020
- dug outs	2x	4	2020
- hekwerk	rondom palen en leunbuis, 378 m	4	2020
- verlichting	-		
- ballenvangers	2x25x5	3	2027
-			
-			
-		veld	2027

Veld 3 (kunstgrasveld) is, samen met pupillenveld A in 2010 aangelegd (inclusief een onderhoudscontract voor 10 jaar) en dient volgens opgave in 2020 vervangen te worden. Hiervoor is een budget van € 200.000 beschikbaar.

type veld	Kunstgras rubber infill kunstgras
- aanleg/renovatie	aanleg 2010
- constructieopbouw	zand – lava (0-4) – toplaag 60 mm
- maatvoering	105 x 69 m, uitlopen 4 m, 8624 m ²
laagdikte, vulling mat (mm)	
- doelgebied	ca. 26
- middenveld	ca. 30
- uitlopen	ca. 30
vervuiling	
- uitloop	nihil
- speelveld	nihil
algehele conditie	
- losse naden	niet aangetroffen
- open naden	niet aangetroffen
- vulling instrooizand/rubber	akkoord bevonden
- conditie vezels	doelgebieden sterk gesleten, inclusief pupillendoelmonden overige gebieden matig gesleten
vlakheid	
- speelveld	voldoende
- kantopsluiting	overgang kunstgras naar betonnen kantopsluiting plaatselijk gering drempelvormig
waterhuishouding	
- veld	tijdens bezoek akkoord bevonden

Samenvatting van de kwaliteit van het veld, visueel beoordeeld

- laagdikte	4
- algehele conditie	4
- vlakheid	2
- kwaliteit veld	4*

*resterende levensduur en kwaliteit van het veld is sterk afhankelijk van de resultaten van de verplichte sporttechnische keuring zoals door de KNVB verplicht gesteld 8 jaar na aanleg. In 2018 is het veld sporttechnisch gekeurd. Resultaten van de uitgevoerde keuring zijn niet bekend.

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	renovatiejaar
- vaste doelen	2x	3	2020
- dug outs	2x	3	2032
- hekwerk	rondom, 378 m dubbel staafmat	3	2032
- poorten	2x dubbel, 2x enkel	3	2032
- verlichting	8 masten, 16 armaturen	3	2032
- ballenvangers	1x60x7	3	2032
-	1x30x5	3	2032 (2020 net)
-	1x25x5	3	2032 (2020 net)
-		veld	2020

Veld 4 (natuur grasveld) dient volgens opgave voorzien te worden van een nieuw hekwerk, nieuwe doelen en een nieuwe dug-out. Dit stemt overeen met de resultaten van de schouw.

type veld	Natuurgras traditioneel natuurgras
- aanleg/renovatie	onbekend
- maatvoering	105 x 69 m, uitlopen 4 m, 8624 m2
waterhuishouding	tijdens bezoek akkoord bevonden
- drainage	samengesteld drainagesysteem aanwezig
vlakheid	verhoogde doelmonden (terpvorming) geringe golvingen en zakkingen
grasmat en grasbestand	voldoende gesloten
- stabiliteit	voldoende
- kruiden	geringe aanwezigheid
- maaibeeld	onvoldoende ongelijk maaibeeld door slechte afstelling maaikooi of/en te hoge rijsnelheid
berekening	automatische berekening
waterhuishouding	
- veld	tijdens bezoek akkoord bevonden
overig	

Samenvatting van de kwaliteit van het veld, visueel beoordeeld

- vlakheid	4
- stabiliteit	2
- grasbestand	2
- waterhuishouding	3
- kwaliteit veld	3

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	renovatiejaar
- vaste doelen	2x	4	2020
- dug outs	2x	5	2019
- hekwerk	rondom palen en leunbuis, 378 m	4	2020
- verlichting	6 masten, 8 armaturen	3	2037
- ballenvangers	2x25x5	3	2037
-	2x20x4	3	2037
-			
-		veld	2022

Veld 5

type veld	Natuurgras traditioneel natuurgras
- aanleg/renovatie	onbekend
- maatvoering	100 x 64 m, uitlopen 4 m, 7776 m2
waterhuishouding	tijdens bezoek akkoord bevonden
- drainage	samengesteld drainagesysteem aanwezig
vlakheid	redelijk tot goed bevonden
grasmat en grasbestand	voldoende gesloten
- stabiliteit	voldoende
- kruiden	geringe aanwezigheid
- maaibeeld	onvoldoende ongelijk maaibeeld door slechte afstelling maaikooi of/en te hoge rijsnelheid
beregening	automatische beregening
waterhuishouding	
- veld	tijdens bezoek akkoord bevonden
overig	

Samenvatting van de kwaliteit van het veld, visueel beoordeeld

- vlakheid	3
- stabiliteit	2
- grasbestand	2
- waterhuishouding	3
- kwaliteit veld	3

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	renovatiejaar
- vaste doelen	2x	4	2020
- dug outs	2x	3	2029
- hekwerk	-		
- verlichting	8 masten, 8 armaturen	3	2029
- ballenvangers	1x110x5	4	2020 (gaas vervangen voor dsm)
-	2x25x5	3	2029
-	2x20x4	3	2029
-		veld	2029

Veld 6

type veld	Natuurgras traditioneel natuurgras
- aanleg/renovatie	onbekend
- maatvoering	105 x 69 m, uitlopen 4 m, 8624 m2
waterhuishouding	tijdens bezoek akkoord bevonden
- drainage	samengesteld drainagesysteem aanwezig
vlakheid	verhoogde doelmonden (terpvorming) geringe golvingen en zakkingen
grasmat en grasbestand	voldoende gesloten
- stabiliteit	voldoende
- kruiden	geringe aanwezigheid
- maaibeeld	onvoldoende ongelijk maaibeeld door slechte afstelling maaikooi of/en te hoge rijsnelheid
beregening	automatische beregening
waterhuishouding	
- veld	tijdens bezoek akkoord bevonden
overig	

Samenvatting van de kwaliteit van het veld, visueel beoordeeld

- vlakheid	4
- stabiliteit	2
- grasbestand	2
- waterhuishouding	3
- kwaliteit veld	3

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	renovatiejaar
- vaste doelen	2x	4	2020
- dug outs	2x	3	2038
- hekwerk	-		
- verlichting	-		
- ballenvangers	2x25x5	3	2038
-	2x40x5	3	2038
-			
-		veld	2023

Veld 7 is in 2017 gerenoveerd. De wens bestaat op dit veld een extra dug-out te realiseren.

type veld	Natuurgras traditioneel natuurgras
- aanleg/renovatie	renovatie 2017
- maatvoering	104 x 68 m, uitlopen 4 m, 8512 m2
waterhuishouding	tijdens bezoek akkoord bevonden
- drainage	samengesteld drainagesysteem aanwezig
vlakheid	goed bevonden
grasmat en grasbestand	voldoende gesloten
- stabiliteit	voldoende
- kruiden	geringe aanwezigheid
- maaibeeld	onvoldoende ongelijk maaibeeld door slechte afstelling maaikooi of/en te hoge rijsnelheid
beregening	automatische beregening
waterhuishouding	
- veld	tijdens bezoek akkoord bevonden
overig	

Samenvatting van de kwaliteit van het veld, visueel beoordeeld

- vlakheid	2
- stabiliteit	2
- grasbestand	2
- waterhuishouding	2
- kwaliteit veld	2

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	renovatiejaar
- vaste doelen	2x	4	2020
- dug outs	1x	3	2034
- hekwerk	-		
- verlichting	-		
- ballenvangers	2x25x5	3	2034
-	4x20x4	3	2034
-			
-		veld	2034

Veld A. Eenmaal per 10 jaar wordt op dit veld een video inspectie van de drainage uitgevoerd (volgende inspectie gepland in 2020). Er zijn geen klachten over de drainage.

type veld	Kunstgras rubber infill kunstgras
- aanleg/renovatie	aanleg 2010
- constructieopbouw	zand – lava (0-4) – toplaag 60 mm
- maatvoering	ca. 2000 m2
laagdikte, vulling mat (mm)	
- doelgebied	ca. 32
- middenveld	ca. 35
- uitlopen	ca. 35
-	
vervuiling	
- uitloop	nihil
- speelveld	nihil
algehele conditie	
- losse naden	niet aangetroffen
- open naden	niet aangetroffen
- vulling instrooizand/rubber	akkoord bevonden
- conditie vezels	matig gesleten
vlakheid	
- speelveld	voldoende
- kantopsluiting	overgang kunstgras naar betonnen kantopsluiting plaatselijk gering drempelvormig
waterhuishouding	
- veld	tijdens bezoek akkoord bevonden

Samenvatting van de kwaliteit van het veld, visueel beoordeeld

- laagdikte	3
- algehele conditie	3
- vlakheid	3
- kwaliteit veld	3

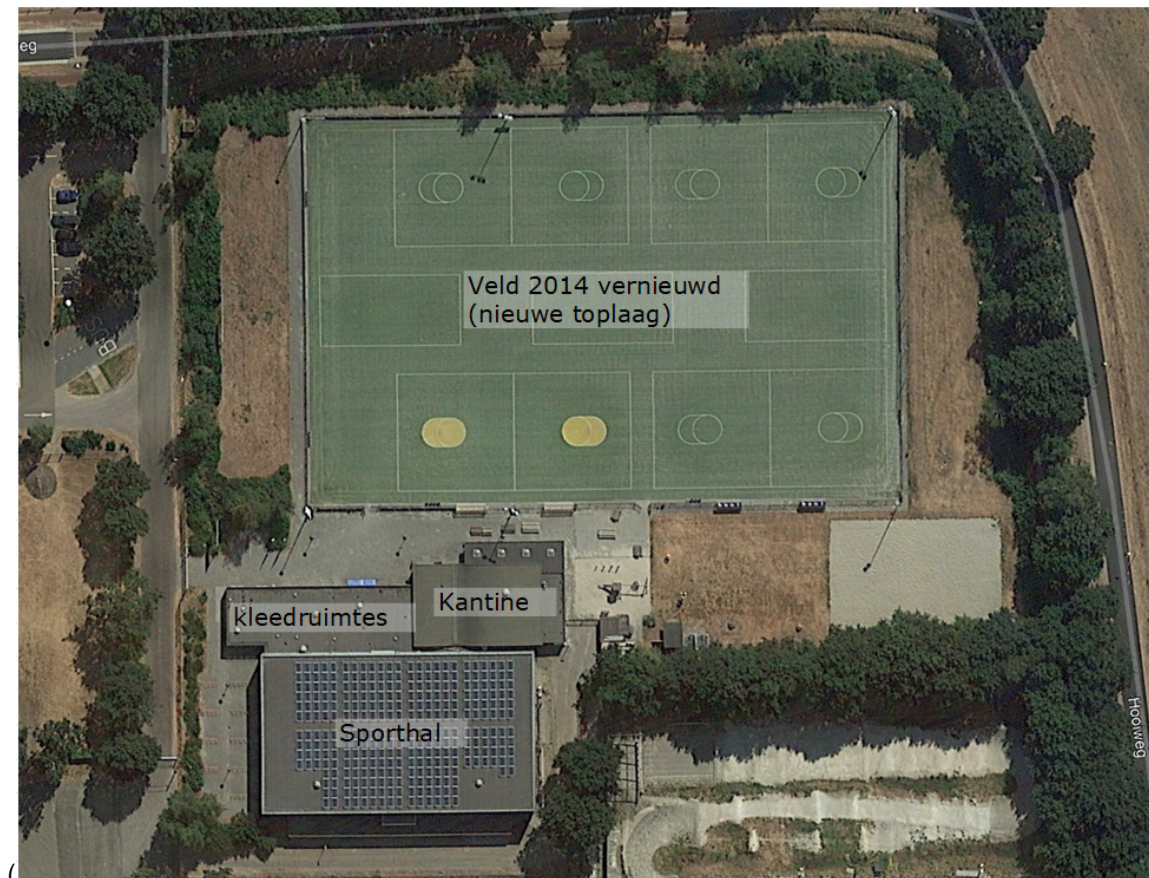
Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	renovatiejaar
- vaste doelen	2x	3	2023
- dug outs	2x	3	2035
- hekwerk	rondom, 186 m dubbel staafmat	3	2035
- poorten	2x dubbel, 1x enkel	3	2035
- verlichting	4 masten, 4 armaturen	3	2035
- ballenvangers	1x20x5	3	2035
-	1x30x7	3	2035
-			
-		veld	2023

Korfbalvereniging De Meeuwen

Korfbalvereniging De Meeuwen beschikt over een accommodatie bestaande uit één veld met vier (wedstrijd) korfbalvelden (inclusief ovalen) en drie jeugdvelden, kleedruimtes, een kantine en een sporthal. Naast het clubgebouw bevindt zich een opslagloods ten behoeve van onderhoudsmaterieel.

Het veld (aangelegd in 2004) is in 2014 van een nieuwe toplaag voorzien (de bestaande onderlaag is gehandhaafd). Het jaarlijks onderhoud is de verantwoordelijkheid van de stichting en wordt door Van Kessel uitgevoerd (vervangen, opzuigen zand en nieuw zand instrooien, versleten plekken vervangen; het onderhoudsbudget bedraagt circa € 2.250 per jaar). In 2024 staat een totale renovatie van het veld op de planning, inclusief nieuwe veldindeling en potten/palen (budget € 200.000, prijspeil 2014). De technische staat van het veld is op de volgende pagina weergegeven.

De opslagloods verkeert in een matige staat. Door de eenvoudige opzet is de renovatie behoefte laag en volstaat normaal onderhoud.

type veld	Kunstgras zandkunststof
- aanleg/renovatie	renovatie 2015
- constructieopbouw	zand – zand/steagran/rubber – toplaag 60 mm
- maatvoering	ca. 6600 m ²
laagdikte, vulling mat (mm)	
- korfgebied	ca. 14 (meest intensief bespeelde gedeelte)
- uitlopen	ca. 20
-	
vervuiling	
- uitloop	nihil
- speelveld	nihil
algehele conditie	
- losse naden	niet aangetroffen
- open naden	niet aangetroffen
- vulling instrooizand	niet optimaal, circa 4 mm onder de top van de kunstgras vezels
- conditie vezels	matig gesleten
vlakheid	
- speelveld	voldoende, rondom enkele paalkorven is een verhoging aangetroffen
- kantopsluiting	
waterhuishouding	
- veld	tijdens bezoek akkoord bevonden

Samenvatting van de kwaliteit van het veld, visueel beoordeeld

- laagdikte	3
- algehele conditie	3
- vlakheid	3
- kwaliteit veld	3

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	bijzonderheden
- dug outs	4x	2	
- hekwerk	rondom, 330 m dubbel staaf mat	2	
- poorten	2x dubbel	2	
- verlichting	6 masten, 12 armaturen	3	
- ballenvangers	alleen staanders geen functie		

Fietscrossclub Putten

Fietscrossclub Putten beschikt over een accommodatie opgebouwd uit:

- Clubgebouw (kantine).
- Juryhok.
- CrossBaan.
- Opslagcontainer.
- Opstelplaats wedstrijden.

Het clubgebouw dateert uit de jaren '70 gebouwd, verkeert in een matige toestand en behoeft dan ook groot onderhoud. Ook de inventaris is sterk verouderd. Het terrein is eigendom van de gemeente en er ligt een erfpachtovereenkomst voor de opstallen, die eigendom van de vereniging zijn.

In het verleden is (zonder omgevingsvergunning) een start gemaakt met de realisatie van een luifel voor het startgebouw. Deze werkzaamheden zijn door Bouw- en Woningtoezicht stilgelegd. Er staat alleen een constructie en er ligt geen dak op de luifel.

Het juryhok en de opslagcontainer bevinden zich in een matige tot slechte staat, waarbij op korte tot middellange termijn groot onderhoud nodig is. Ook het straatwerk op diverse plaatsen en rond het clubgebouw verkeert in slechte staat. De fietscrossclub heeft de wens om het startpark (ligt buiten het erfpachtdeel) van een overkapping te voorzien. De bomen rondom het terrein (vallen buiten de erfpacht en zijn onderdeel van het openbaar gebied) dienen nodig gesnoeid/onderhouden te worden. Het afvallende blad en takken zorgt voor veel vervuiling en extra klein onderhoud.

Om de functionaliteit van de outdoor crossbaan te verbeteren is toepassing van een beregeningsinstallatie noodzakelijk. Hiervoor is een investerings- en subsidieaanvraag gedaan in 2019. Op de volgende pagina is de technische staat van het terrein nader omschreven.

Voor groot onderhoud wordt door de fietscrossclub gereserveerd. Het klein onderhoud wordt door vrijwilligers verricht.

type veld	Crossbaan Outdoor rechte stukken halfverharding bochten klinkerverharding
- aanleg/renovatie	renovatie/aanpassing 2012
- constructieopbouw	zandondergrond – steenslag toplaag
- maatvoering	lengte baan ca 300 m, gemiddelde breedte 5 m ca. 1500 m2
Conditie toplaag	
- halfverharding baan	onderhoud van de halfverharding is redelijk tot goed bevonden
- randen	de randen worden extensief onderhouden
- klinkerverharding	de verharding is lokaal aanzienlijk vervuild met onkruid
- stabiliteit	akkoord bevonden
vlakheid	
- baan	voldoende
- randen	acceptabel
waterhuishouding	tijdens het bezoek akkoord bevonden

Samenvatting van de kwaliteit van de crossbaan, visueel beoordeeld

- algehele conditie	3
- vlakheid	3
- kwaliteit veld	3

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	bijzonderheden
- startinstallatie	ja	3	
-			
-			
-			
-			

Hippisch Verband Putten

Hippisch Verband Putten beschikt over een binnen- en buitenaccommodatie. De grond is in erfpacht verkregen van de gemeente en de opstallen zijn eigendom van de vereniging. De binnen manege bestaat uit een deel van 25 x 60 meter uit 1999 en een deel van 75 x 25 meter die in 2017 is verlengd en volledig is gerenoveerd. Beide delen beschikken over een eb- en vloedbodem gerealiseerd in respectievelijk 2008 en 2017.

Buiten is er een rijbak van 62 x 90 meter uit 1984, die in 2019 geheel is gerenoveerd en is voorzien van een eb- en vloedbodem. Verder is er buiten een leem-zandbodem van 40 x 60 meter uit 1984. Deze is momenteel ongeschikt voor het beoefenen van de sport maar wordt als losrijpiste en extra parkeergelegenheid gebruikt. De overige 2 ha is grasveld en wordt voor evenementen gebruikt, zoals de menmarathon, lessen, de derby, jaarlijks truckersfestijn, stamboekkeuringen, etc.

De accommodatie beschikt over zowel een zomer- als een winterkantine.

Afgelopen jaren zijn diverse aanpassingen aan de opstallen gedaan. Zo is de toiletgroep geheel gerenoveerd en zijn er zonnepanelen geplaatst.

Ten aanzien van het onderhoud zijn er zorgen met betrekking tot de teruglopende inzet van vrijwilligers. Een team van 3 vrijwilligers verzorgt wekelijks het dagelijks onderhoud, zoals het slepen van de bakken, beregenen van het terrein, maaien van het concoursveld, snoeien van de hagen, oplossen kleine stringen, etc. Met de leden worden periodiek opruimavonden georganiseerd voor grotere klussen. Op projectbasis wordt groot onderhoud uitgevoerd (waaronder de renovatie van de toiletgroep in 2018).

De staat van onderhoud van de accommodatie is over het algemeen goed te noemen. Aandachtspunten zijn:

- Het parkeerterrein is bij evenementen of eigen activiteiten vaak te klein, ook omdat de openbare parkeerplaats op die dagen gebruikt worden door andere verenigingen.
- De zomerkantine is aan een upgrading toe en de winterkantine dient gerenoveerd te worden.
- De riolering is niet in orde;
- Het terras van de zomerkantine is te klein (met name tijdens evenementen).
- De hoefslagkering in de oude hal is versleten.
- Buitenbak 2 dient op termijn gerenoveerd te worden en van een eb- en vloedbodem te worden voorzien.
- Ten behoeve van specifiek gebruik is de wens om de natuurgrasarealen te voorzien van een waterpartij en te profileren.
- Er wordt overlast ervaren van blad en boomafval vanuit de bomenstrook aan de zuidoostzijde (geldt ook voor de fietscrossclub).

Het investeringsprogramma van het Hippisch Verband bestaat uit de volgende onderdelen:

- Aanleggen van een wal op het grasterrein en van een waterpartij op het grasterrein.
- Renovatie van de winterkantine en aanleg extra terras bij de zomerkantine.
- Aankoop van een evenementen-jury-wagen.
- Vervangen van het dak van manege uit 1999 door geïsoleerde platen.
- Vervangen van de verlichting (door LED) in de manege uit 1999 door ledverlichting.
- Vervangen van de hoefslagkering in de manege uit 1999.
- Vervangen van in pandig versleten straatwerk.
- Verbeteren faciliteiten voor evenementen.
- Vervangen van de leembodem 40 x 60 meter voor een eb- en vloedbodem.
- Plaatsen van zonnepanelen op de daken.
- Vervangen van de buitenverlichting door LED.
- Vervangen van oude hindernissen.
- Vervangen oud meubilair horeca.
- Vervangen van de tractor.

Hieronder is de technische staat van de twee buitenbakken en het natuurgrasareaal verder gespecificeerd.

Buitenbak 1

type veld	zandtoplaag, vezel versterkt eb- en vloed systeem
- aanleg/renovatie	aanleg 2019
- constructieopbouw	natuurlijke grondslag – toplaag
- maatvoering	ca. 5580 m2
conditie toplaag	
- samenstelling	de toplaag bestaat uit een mengsel van zand en snippers viltdoek het onderhoud van de toplaag is goed bevonden.
- stabiliteit	goed bevonden
- vervuiling	nihil
vlakheid	
- toplaag	voldoende
-	
waterhuishouding	tijdens het bezoek akkoord bevonden het betreft een zogenaamd eb- en vloed systeem waarbij de vochttoestand gereguleerd kan worden

Samenvatting van de kwaliteit van de paardenbak, visueel beoordeeld

- algehele conditie	1
- vlakheid	2
- kwaliteit veld	1

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	bijzonderheden
- hekwerk	ca. 300 m1 paardenomheining, hout inclusief poorten	1	
- verlichting	alleen masten?		
-			
-			
-			

Buitenbak 2 (1984)

type veld	zandtoplaag
- aanleg/renovatie	onbekend
- constructieopbouw	natuurlijke grondslag – toplaag van leemzand
- maatvoering	ca. 2400 m2
conditie toplaag	
- samenstelling	matig fijn, zwak lemig en zwak humeus zand
- stabiliteit	goed bevonden
- vervuiling	puinresten aangetroffen gering verrijkt met organische stof (paardenmest)
vlakheid	
- toplaag	voldoende
-	
waterhuishouding	tijdens het bezoek akkoord bevonden de bak is voorzien van een sproei installatie om de vochttoestand op peil te houden voor de benodigde stabiliteit

Samenvatting van de kwaliteit van de paardenbak, visueel beoordeeld

- algehele conditie	4
- vlakheid	3
- kwaliteit veld	4

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	renovatiejaar
- verlichting	3 masten met enkele armatuur	3	2032
-			
-			
-		veld	2020

Natuurgrasareaal

type veld	Natuurgras traditioneel natuurgras
- aanleg/renovatie	onbekend
- maatvoering	totaal oppervlak ca 20.000 m2
waterhuishouding	tijdens bezoek akkoord bevonden
- drainage	onbekend
vlakheid	matig bevonden er bevinden zich veel oneffenheden die de norm van 30 mm overschrijden
grasmat en grasbestand	matig gesloten en bont van samenstelling
- stabiliteit	niet optimaal
- kruiden	geringe aanwezigheid
- maaibeeld	redelijk bevonden
beregening	onbekend
waterhuishouding	
- veld	tijdens bezoek akkoord bevonden
overig	het betreft diverse arealen met variatie in kwaliteit

Samenvatting van de kwaliteit van het veld, visueel beoordeeld

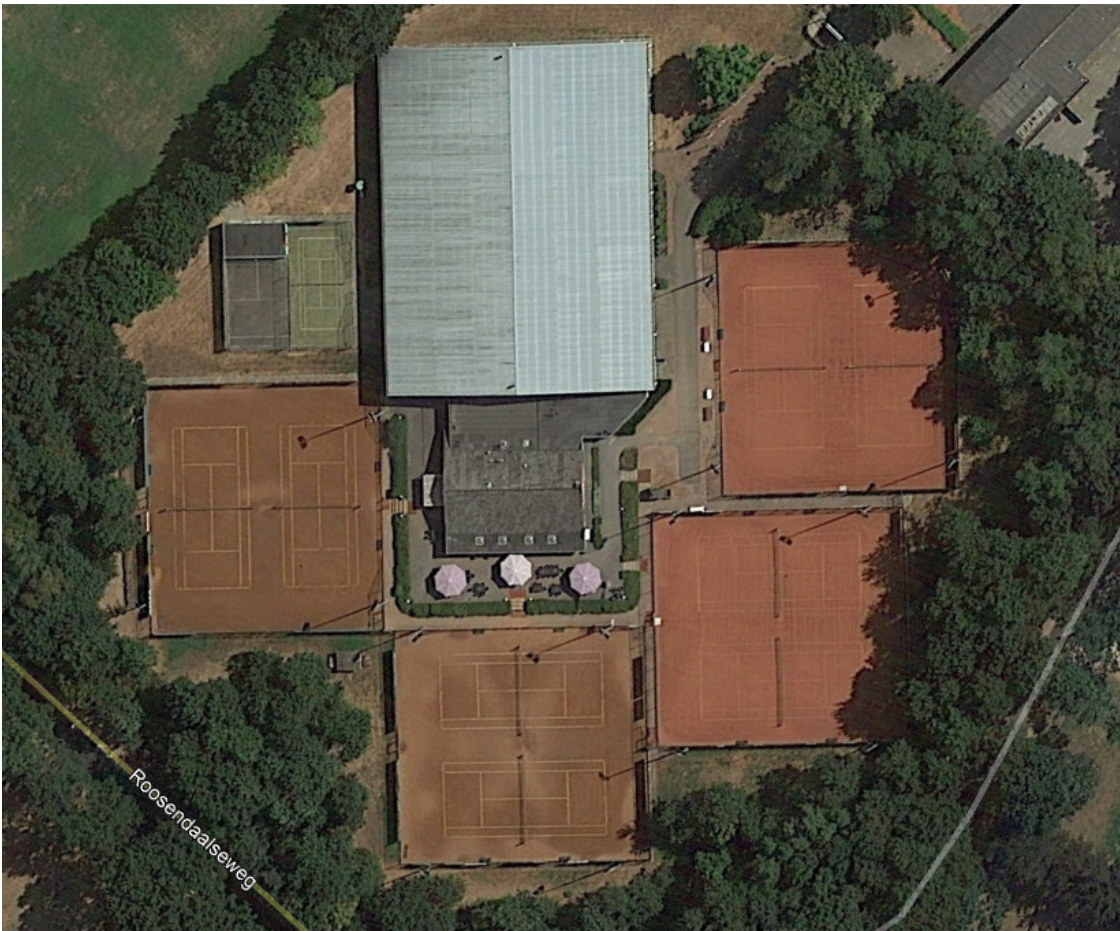
- vlakheid	4
- stabiliteit	3
- grasbestand	4
- waterhuishouding	3
- kwaliteit veld	4

Puttense Lawn en Tennisclub De Vale Ouwe

De Vale Ouwe beschikt over een tennisaccommodatie, bestaande uit:

- Een tennishal (1992) met drie binnenbanen.
- Een clubhuis (1988) met luifel/veranda (2008).
- 4 gravelbanen (2019).
- 2 smashcourtbanen (2009).
- 2 smashcourtbanen (2013).
- Een asfaltbaantje en kunstgrasbaantje.

De grond is door de gemeente aan De Vale Ouwe uitgegeven op basis van een erfpachtovereenkomst. De opstallen eigendom van de vereniging. Betaalde vrijwilligers zijn verantwoordelijk voor het klein onderhoud.

De afgelopen jaren heeft op de volgende onderdelen groot onderhoud plaats gevonden:

- 2013 Vervangen hekwerken terrein, inclusief straatwerk.
- 2017 Realisatie LED verlichting tennishal + 8 banen.
- 2018 Vernieuwen sanitair, inclusief realisatie mindervaliden sanitair en faciliteiten rolstoeltennis.
- 2019 Vervangen 4 gravelbanen.
- 2019 Realisatie PV panelen (480 stuks) ten behoeve van derden (particulier initiatief) à € 19.715.

Nieuw groot onderhoud is gepland in:

- 2021 Vervangen toplaag 2 smashcourtbanen (€ 40.000).
- 2024 Vervangen toplaag 2 smashcourtbanen (€ 40.000).
- 2025 vervangen tapijt hal (€ 75.000)

Het interieur van het clubhuis en de bestuurskamer is sterk verouderd. Een revitalisatie is wenselijk. De wens bestaat om de bestuurskamer ook voor andere functies in te zetten, bijvoorbeeld voor Buitenschoolse Opvang (BSO).

Ten aanzien van de installaties is er achterstallig onderhoud of naderen onderdelen het einde van de technische levensduur. Dit betreft onder andere:

- Ontruimingsalarminstallatie (2004).
- Noodverlichting.
- Vluchtwegverlichting.
- Luchtverhitters hal (zijn oud).
- CV-ketels Nefit Ecomline HR (12 jaar oud).
- NEN3140 installaties.

Baanblok 1-2

type veld	gravel toplaag
- aanleg/renovatie	renovatie 2019
- constructieopbouw	zand – lava – gravel toplaag
- afmeting baanblok	circa 36,50 x 34,25 m 1250 m2
laagdikte	
- baseline	14-20 mm
- middenspeelveld	20-28
- uitlopen	20-28
vervuiling	
- uitloop	nihil
- speelveld	nihil
vlakheid	
- speelveld	voldoende enkele uitgespeelde laagten nabij de baseline
berekening	
-	visueel beoordeeld akkoord bevonden
waterhuishouding	
- banen	tijdens bezoek akkoord bevonden

Samenvatting van de kwaliteit van de banen, visueel beoordeeld

- laagdikte	4
- algehele conditie	2
- vlakheid	4
- kwaliteit banen	3

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	renovatiejaar
- netpalen en net	2 x	3	2034
- hekwerk	rondom, ca 140 m, staanders met gaas, 1 zijde ledikant inclusief poorten	3	2034
- verlichting	4 masten met LED	2	2040
-		veld	2034

Baanblok 3-4

type veld	zandkunstgras-rood
- aanleg/renovatie	renovatie 2012
- constructieopbouw	zand – lava – kunstgras met roodzand ingestrooid
- afmeting baanblok	circa 36,50 x 34,25 m 1250 m2
laagdikte vulling	
- baseline	9
- middenspeelveld	10
- uitlopen	11
vervuiling	
- uitloop	nihil
- speelveld	nihil
algehele conditie	
- losse naden	niet aangetroffen
- open naden	niet aangetroffen
- vulling instrooizand	voldoende
- conditie vezels	matig gesleten
vlakheid	
- speelveld	voldoende
berekening	
-	-
waterhuishouding	
- banen	tijdens bezoek akkoord bevonden

Samenvatting van de kwaliteit van de banen, visueel beoordeeld

- laagdikte	3
- algehele conditie	2
- vlakheid	2
- kwaliteit banen	3

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	renovatiejaar
- netpalen en net	2 x	3	2025
- hekwerk	rondom, ca 140 m, standers met gaas, 1 zijde ledikant inclusief poorten	3	2025
- verlichting	4 masten met LED	2	2040
-		veld	2025

Baanblok 5-6

type veld	zandkunstgras-rood
- aanleg/renovatie	renovatie 2009
- constructieopbouw	zand – lava – kunstgras met roodzand ingestrooid
- afmeting baanblok	circa 36,50 x 34,25 m 1250 m2
laagdikte vulling	
- baseline	8
- middenspeelveld	10
- uitlopen	11
vervuiling	
- uitloop	nihil
- speelveld	nihil
algehele conditie	
- losse naden	niet aangetroffen
- open naden	niet aangetroffen
- vulling instrooizand	voldoende
- conditie vezels	matig tot sterk gesleten
vlakheid	
- speelveld	voldoende
beregening	
-	-
waterhuishouding	
- banen	tijdens bezoek akkoord bevonden

Samenvatting van de kwaliteit van de banen, visueel beoordeeld

- laagdikte	3
- algehele conditie	2
- vlakheid	2
- kwaliteit banen	3

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	renovatiejaar
- netpalen en net	2 x	3	2022
- hekwerk	rondom, ca 140 m, staanders met gaas, 1 zijde ledikant inclusief poorten	3	2022
- verlichting	4 masten met LED	2	2040
-		veld	2022

Baanblok 7-8

type veld	gravel toplaag
- aanleg/renovatie	renovatie 2019
- constructieopbouw	zand – lava – gravel toplaag
- afmeting baanblok	circa 36,50 x 34,25 m 1250 m ²
laagdikte	
- baseline	14-20 mm
- middenspeelveld	20-28
- uitlopen	20-28
vervuiling	
- uitloop	nihil
- speelveld	nihil
vlakheid	
- speelveld	voldoende enkele uitgespeelde laagten nabij de baseline
beregening	
-	visueel beoordeeld akkoord bevonden
waterhuishouding	
- banen	tijdens bezoek akkoord bevonden

Samenvatting van de kwaliteit van de banen, visueel beoordeeld

- laagdikte	4
- algehele conditie	2
- vlakheid	4
- kwaliteit banen	3

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	renovatiejaar
- netpalen en net	2 x	3	2034
- hekwerk	rondom, ca 140 m, staanders met gaas, 1 zijde ledikant inclusief poorten	3	2034
- verlichting	4 masten met LED	2	2040
-		veld	2034

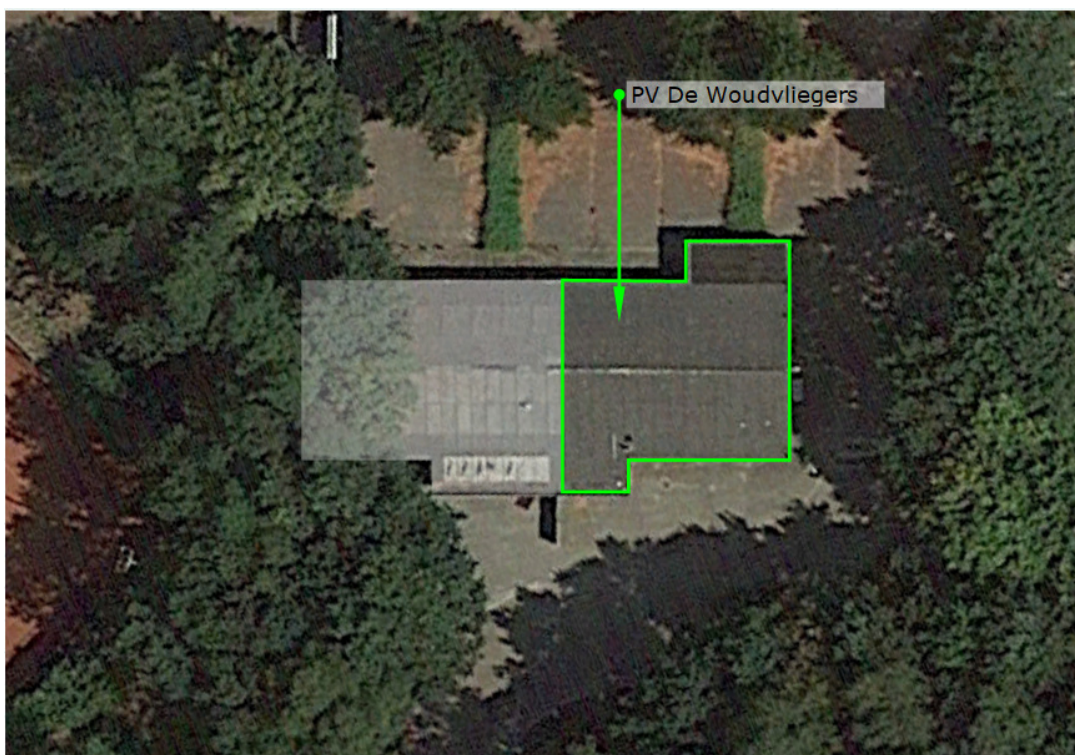
Schietvereniging Wilhelm Tell

Schietvereniging Wilhelm Tell beschikt niet over een buitenaccommodatie, maar is als gebruiker van sportpark Putter Eng wel meegenomen in de studie naar de buitensportaccommodaties. Wilhelm Tell beschikt over een clubgebouw met meerdere schietbanen. Op maaiveldniveau bevindt zich een kantine, bestuurskamer, instructieruimte en schietruimte met 9 banen (12,5 meter.). In de kelder bevinden zich meerdere schietruimtes (25 en 12,5 meter), een opslagruimte, een wapenkluis en een 100 meter geweerbaan.

De accommodatie wordt op adequate wijze onderhouden, maar maakt een gedateerde indruk die past bij de leeftijd. De schietbanen op maaiveldniveau verkeren in een redelijke tot goede staat. De schietbanen in de kelder zijn verouderd en de kogelvangsters dienen vervangen te worden. Een goede ventilatie ontbreekt. Renovatie c.q. groot onderhoud is noodzakelijk (zie ook het meerjaren onderhoudsplan).

Postduivenvereniging De Woudvliegers

De Woudvliegers maken samen met vogelvereniging De Putters gebruik van één gebouw. De Woudvliegers zijn eigenaar van de accommodatie. De grond is door de gemeente in erfpacht uitgegeven. De activiteiten bestaan voornamelijk uit het inkraan van de duiven. De onderhoudstoestand van het gebouw is redelijk tot matig. De materialen en inrichting is verouderd. Vrijwilligers verrichten schilderwerk en verhelpen storingen. De vervanging van het asbesthoudende dak vormt de grootste opgave op het gebied van groot onderhoud.

Vogelsportvereniging De Putter

Het onderkomen van vogelsportvereniging De Putter is niet geschouwd. Aanname is dat de onderhoudstoestand vergelijkbaar is met de onderhoudstoestand van het deel van De Woudvliegers. Volgens opgave van de vereniging heeft de vervanging van het dak reeds eerder plaatsgevonden. Deze post is derhalve niet opgenomen in de onderhoudsbegroting. Wel dienen de kozijnen gerenoveerd te worden.

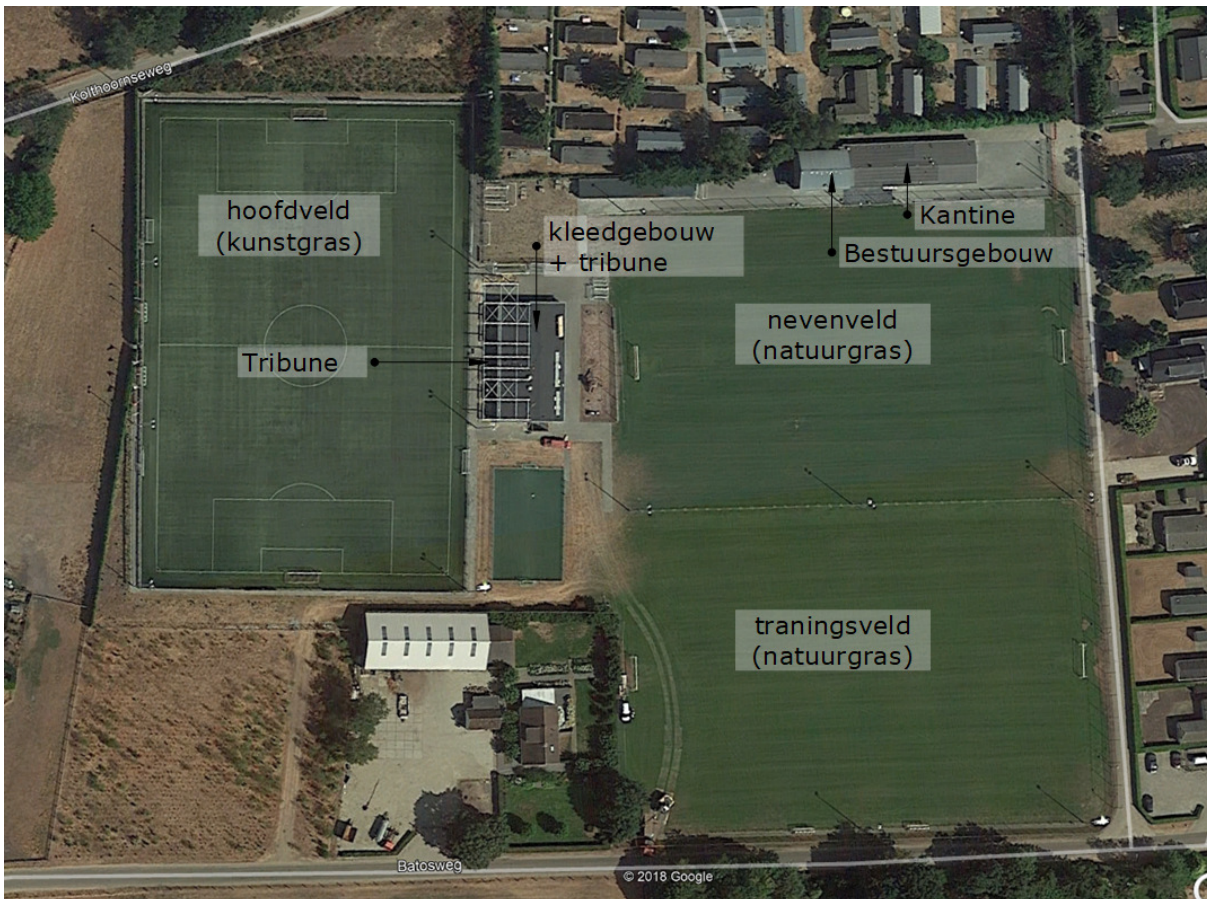

Voetbalvereniging Rood Wit '58

Voetbalvereniging Rood Wit '58 beschikt over een in 1978 gerealiseerde accommodatie, die bestaat uit de volgende onderdelen:

- 1 kunstgrasveld, 2 natuurgrasvelden en 1 pupillenveld
- Een kantine met bestuursgebouw.
- Een kleedgebouw (2 bouwlagen en 12 kleedruimtes; gerealiseerd in 2010).
- Een tribune met overkapping voorzien van PV-panelen.

De kantine en het bestuursgebouw verkeren in een redelijke staat, behorende bij de leeftijd van de gebouwen. Renovatie is op termijn noodzakelijk. Het kleedgebouw is gerealiseerd met eigen middelen. Er zijn gebruikssporen waarneembaar en vanaf de oplevering zijn er gebreken (bouwfouten), die nog niet naar behoren zijn opgelost (ventilatie, afschot douchevloeren). Deze gebreken zorgen voor verhoogde kosten dagelijks onderhoud. Daarnaast zijn inmiddels de volgende onderdelen aan vervanging toe:

- Vuilwaterpomp kelder.
- Boiler.
- Sentry Douche.
- Noodverlichting.
- Afschot vloeren.
- Douchebesturing.

De tribune is onlangs voorzien van een overkapping, die van PV-panelen wordt voorzien. Verder geeft de beregeningsinstallatie problemen en dient vervangen te worden.

De vereniging en de stichting geven aan dat de infrastructuur op de volgende onderdelen tekort schiet, waardoor de sociale veiligheid in het geding is:

- De toegang/ontsluiting is slecht.
- Er is te weinig parkeercapaciteit.
- Openbare verlichting ontbreekt.

Het dagelijks en preventief onderhoud wordt door vrijwilligers uitgevoerd. Bij het onderhoud van de velden wordt samengewerkt met voetbalvereniging SDC. Hieronder volgt een specificatie van de staat van onderhoud van de velden.

Veld 1

type veld	Natuurgras traditioneel natuurgras
- aanleg/renovatie	onbekend
- maatvoering	105 x 69 m, uitlopen 4 m, 8624 m ²
waterhuishouding	tijdens bezoek akkoord bevonden
- drainage	niet aanwezig
vlakheid	matig bevonden met name de vlakheid in de doelgebieden en in de uitloopstroken is niet optimaal
grasmat en grasbestand	voldoende gesloten met uitzondering van enkele schade plekken die zijn ontstaan door de aanwezigheid van Engerlingen
- stabiliteit	voldoende
- kruiden	geringe aanwezigheid
- maaibeeld	onvoldoende ongelijk maaibeeld door slechte afstelling maaikooi of/en te hoge rijsnelheid
beregening	automatische beregening
waterhuishouding	
- veld	tijdens bezoek akkoord bevonden
overig	vanwege de aanwezigheid van Engerlingen is aanzienlijke schade ontstaan in met name de hoeken aan noord en zuidoostzijde

Samenvatting van de kwaliteit van het veld, visueel beoordeeld

- vlakheid	4
- stabiliteit	3
- grasbestand	4
- waterhuishouding	3
- kwaliteit veld	4

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	renovatiejaar
- vaste doelen	2x	3	2020
- dug outs	2x	3	2035
- hekwerk	palen en leunbuis, 200 m	3	2035
- verlichting	6 masten en 6 armaturen-	3	2035
- ballenvangers	1x70x7	3	2020 (richten)
-	1x35x6	3	2035
-	2x40x4	3	2035
-		veld	2020

Veld 2

type veld	Natuurgras traditioneel natuurgras trainingsveld
- aanleg/renovatie	onbekend
- maatvoering	circa 96 x 60 m, uitlopen rondom, 7000 m2
waterhuishouding	tijdens bezoek akkoord bevonden
- drainage	niet aanwezig
vlakheid	matig bevonden met name de vlakheid in de doelgebieden en in de uitloopstroken is niet optimaal
grasmat en grasbestand	voldoende gesloten met uitzondering van enkele schade plekken die zijn ontstaan door de aanwezigheid van Engerlingen
- stabiliteit	voldoende
- kruiden	geringe aanwezigheid
- maaibeeld	onvoldoende ongelijk maaibeeld door slechte afstelling maaikooi of/ en te hoge rijsnelheid
beregening	automatische beregening
waterhuishouding	
- veld	tijdens bezoek akkoord bevonden
overig	vanwege de aanwezigheid van Engerlingen is aanzienlijke schade ontstaan in met name de hoek aan zuidwest zijde

Samenvatting van de kwaliteit van het veld, visueel beoordeeld

- vlakheid	3
- stabiliteit	3
- grasbestand	4
- waterhuishouding	3
- kwaliteit veld	3

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	renovatiejaar
- vaste doelen	2x	3	2022
- dug outs	2x	3	2037
- hekwerk	-	3	2037
- verlichting	3 masten en 6 armaturen-	3	2037
- ballenvangers	1x70x7	3	2020 (richten)
-	1x25x5	3	2037
-	1x75x5	3	2037
-		veld	2022

Veld 3

type veld	Kunstgras rubber infill kunstgras
- aanleg/renovatie	aanleg 2019
- constructieopbouw	zand – E-bodemas – toplaag 55-60 mm
- maatvoering	102 x 67 m, uitlopen 4 m, 8250 m2
laagdikte, vulling mat (mm)	
- doelgebied	35-40
- middenveld	35-40
- uitlopen	35-40
-	
vervuiling	
- uitloop	nihil
- speelveld	nihil
algehele conditie	
- losse naden	niet aangetroffen
- open naden	niet aangetroffen
- vulling instrooizand/rubber	goed bevonden
- conditie vezels	niet gesleten
vlakheid	
- speelveld	voldoende
- kantopsluiting	voldoende
waterhuishouding	
- veld	tijdens bezoek akkoord bevonden
-	

Samenvatting van de kwaliteit van het veld, visueel beoordeeld

- laagdikte	1
- algehele conditie	1
- vlakheid	1
- kwaliteit veld	1

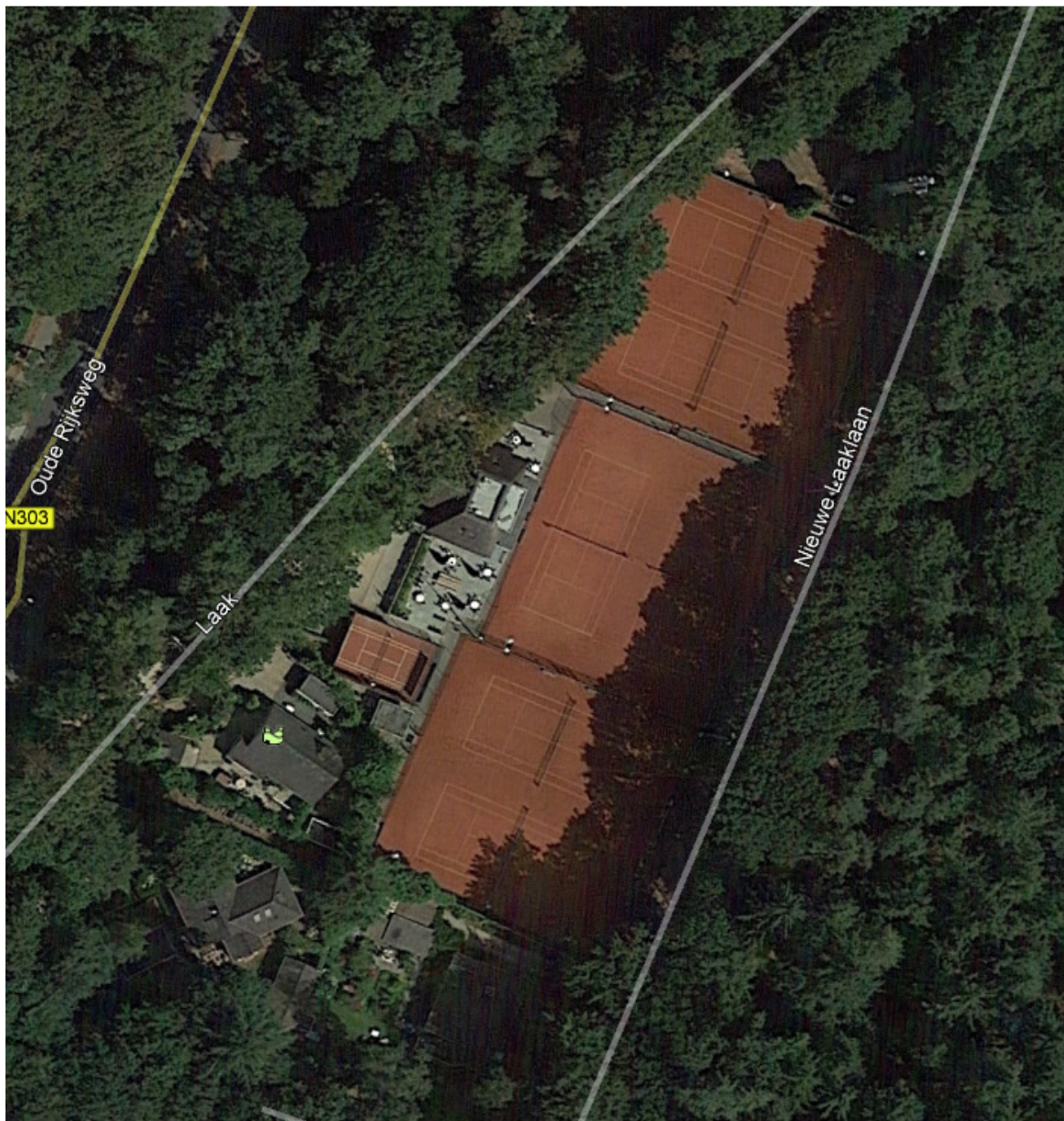
Inrichtingselementen

	aanwezig	kwaliteit	renovatiejaar
- vaste doelen	2x	4	2019
- wegklapbare doelen	4x	3	2031
- dug outs	2x	3	2031
- hekwerk	rondom, 370 m staanders met leunbuis	3	2031
- poorten	1x dubbel, 2x enkel	3	2031
- verlichting	8 masten, 16 armaturen	3	2031
- ballenvangers	2x25x5	3	2031
-		veld	2031
-			
-			

Tennisvereniging het Laakhuisje

Tennisvereniging het Laakhuisje beschikt over een solitair gelegen accommodatie in Putten Noord aan het Laak (parallel aan Oude Rijksweg richting Ermelo). De accommodatie bestaat uit een clubgebouw (kantine, kleedruimtes, vergaderfaciliteit) en 6 smashcourt banen.

De accommodatie (velden en opstallen) bevinden zich in een prima staat van onderhoud. Beheer en onderhoud worden met zorg door vrijwilligers uitgevoerd.

Op de volgende pagina's is per baanblok de technische staat van de 6 banen beschreven.

Baanblok 1-2

type veld	zandkunstgras-rood
- aanleg/renovatie	nieuwaanleg 2010
- constructieopbouw	zand – lava – kunstgras met roodzand ingestrooid
- afmeting baanblok	circa 36,50 x 34,25 m 1250 m ²
laagdikte vulling	
- baseline	7-8
- middenspeelveld	9
- uitlopen	12
vervuiling	
- uitloop	nihil
- speelveld	nihil
algehele conditie	
- losse naden	niet aangetroffen
- open naden	niet aangetroffen
- vulling instrooizand	voldoende
- conditie vezels	matig tot sterk gesleten
vlakheid	
- speelveld	voldoende
berekening	
-	-
waterhuishouding	
- banen	tijdens bezoek akkoord bevonden

Samenvatting van de kwaliteit van de banen, visueel beoordeeld

- laagdikte	3
- algehele conditie	2
- vlakheid	2
- kwaliteit banen	3

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	renovatiejaar
- netpalen en net	2 x	3	2023
- hekwerk	rondom, ca 140 m, staanders met gaas, ledikantmodel inclusief poorten	3	2023
- verlichting	4 masten met 4 armaturen	3	2023
-		veld	2023

Baanblok 3-4

type veld	zandkunstgras-rood
- aanleg/renovatie	nieuwaanleg 2010
- constructieopbouw	zand – lava – kunstgras met roodzand ingestrooid
- afmeting baanblok	circa 36,50 x 34,25 m 1250 m ²
laagdikte vulling	
- baseline	7-8
- middenspeelveld	9
- uitlopen	12
vervuiling	
- uitloop	nihil
- speelveld	nihil
algehele conditie	
- losse naden	niet aangetroffen
- open naden	niet aangetroffen
- vulling instrooizand	voldoende
- conditie vezels	matig tot sterk gesleten
vlakheid	
- speelveld	voldoende
berekening	
-	-
waterhuishouding	
- banen	tijdens bezoek akkoord bevonden

Samenvatting van de kwaliteit van de banen, visueel beoordeeld

- laagdikte	3
- algehele conditie	2
- vlakheid	2
- kwaliteit banen	3

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	renovatiejaar
- netpalen en net	2 x	3	2023
- hekwerk	rondom, ca 140 m, staanders met gaas, ledikantmodel inclusief poorten	3	2023
- verlichting	4 masten met 4 armaturen	3	2023
-		veld	2023

Baanblok 5-6

type veld	zandkunstgras-rood
- aanleg/renovatie	nieuwaanleg 2010
- constructieopbouw	zand – lava – kunstgras met roodzand ingestrooid
- afmeting baanblok	circa 36,50 x 34,25 m 1250 m2 uitloop baan 6 beperkte afmeting
laagdikte vulling	
- baseline	8
- middenspeelveld	9
- uitlopen	12
vervuiling	
- uitloop	nihil
- speelveld	nihil
algehele conditie	
- losse naden	niet aangetroffen
- open naden	niet aangetroffen
- vulling instrooizand	voldoende
- conditie vezels	matig tot sterk gesleten
vlakheid	
- speelveld	voldoende
berekening	
-	-
waterhuishouding	
- banen	tijdens bezoek akkoord bevonden

Samenvatting van de kwaliteit van de banen, visueel beoordeeld

- laagdikte	3
- algehele conditie	2
- vlakheid	2
- kwaliteit banen	3

Inrichtingselementen, visueel beoordeeld

	aanwezig	kwaliteit	renovatiejaar
- netpalen en net	2 x	3	2023
- hekwerk	rondom, ca 140 m, staanders met gaas, ledikantmodel inclusief poorten	3	2023
- verlichting	2 masten, 2 armaturen	3	2023
-		veld	2023

Watersportvereniging Nulde

Watersportvereniging Nulde faciliteert niet alleen de zeilsport, maar heeft (voor motorbootvaarders) ook een recreatieve functie. Ten behoeve van de zeilsport beschikt de vereniging over kleed- en doucheruimtes, lesboten en 2 begeleidersboten.

De accommodatie bevindt zich bij strand Nulde aan het Veluwemeer. De opstallen en terreinen bevinden zich in een behoorlijke staat en normaal onderhoud volstaat. Het dak van het hoofdgebouw (kantoor havenmeester, algemene ruimtes en kleedruimtes) is vervaardigd van asbest en dient op termijn vervangen te worden. De steigers worden in 2019 vervangen door (bijna) nieuwe steigers (overgenomen van de Hiswa).

Bijlage 2 Huidig aantal teams voetbal en korfbal en richtlijnen capaciteitsbehoefte

Voetbalvereniging SDC Putten			
Mannen (zaterdag)		Vrouwen (zaterdag)	
Senioren	11	Senioren	2
onder 19	2	Senioren (7 tegen 7, 20 m)	
onder 17	3	Senioren (7 tegen 7, 40 m)	
onder 16	1	onder 19	
onder 15	4	onder 17	2
onder 14	1	onder 17 (8 tegen 8)	
onder 13	3	onder 15	2
onder 13 (8 tegen 8)		onder 15 (8 tegen 8)	
onder 12 (8 tegen 8)	3	onder 13	2
onder 11 (8 tegen 8)	5	onder 13 (8 tegen 8)	
onder 10 (7 tegen 7)	5	onder 12 (8 tegen 8)	
onder 9 (6 tegen 6)	6	onder 10 (6 tegen 6)	
onder 8 (6 tegen 6)	2	onder 9 (6 tegen 6)	
onder 7 (4 tegen 4)	3	onder 7 (4 tegen 4)	
onder 6 (2 tegen 2)		onder 6 (2 tegen 2)	
senioren (45+)		senioren (45+)	
senioren (35+)	3	senioren (35+)	
veteranen		veteranen	
G teams			
senioren			
juniores	1		

Voetbalvereniging Rood-Wit '58			
Mannen (zaterdag)		Vrouwen	
Senioren	5	Senioren	1
onder 19	1	Senioren (7 tegen 7, 20 m)	
onder 17	1	Senioren (7 tegen 7, 40 m)	
onder 16		onder 19	
onder 15	1	onder 17	
onder 14		onder 17 (8 tegen 8)	
onder 13	1	onder 15	1
onder 13 (8 tegen 8)		onder 15 (8 tegen 8)	
onder 12 (8 tegen 8)		onder 13	1
onder 11 (8 tegen 8)	2	onder 13 (8 tegen 8)	
onder 10 (7 tegen 7)	2	onder 12 (8 tegen 8)	
onder 9 (6 tegen 6)	4	onder 10 (6 tegen 6)	
onder 8 (6 tegen 6)	1	onder 9 (6 tegen 6)	
onder 7 (4 tegen 4)	2	onder 7 (4 tegen 4)	
onder 6 (2 tegen 2)		onder 6 (2 tegen 2)	
senioren (45+)		senioren (45+)	
senioren (35+)	2	senioren (35+)	
veteranen		veteranen	
G teams			
senioren			
juniores			

Korfbalvereniging de Meeuwen	
Teams	
F-jeugd	2
E-jeugd	5
D-jeugd	5
C-Jeugd	5
B-jeugd	3
A-jeugd	4
G-Korfbal	
Senioren	5

De korfbalvereniging heeft ook 2 midweekteams, maar die tellen niet mee voor de berekening van het aantal velden.

Voetbal

In de richtlijn van de KNVB wordt naast een cultuurtechnische berekening, het aantal uren dat een (natuur-gras)veld belast kan worden, tevens een organisatorische berekening uitgevoerd, het aantal uren per week dat een veld beschikbaar is voor training en/of wedstrijden.

Met behulp van de netto speeltijden kan een indicatie van de netto wedstrijdbelasting per jaar worden berekend, met de wedstrijdbelasting per veld kan men inzicht krijgen in de gebruiksuren per veld.

Richtlijn aantal wedstrijdvelden (cultuurtechnisch)

De bespelingsnorm voor zowel op zaterdag als op zondag gespeeld wedstrijden bedraagt 7 normteams per veld; dit geldt eveneens voor de doordeweeks gespeelde wedstrijden. Rekening houdend met de gemiddelde gebruikscapaciteit van een natuurgras wedstrijdveld mag het gesommeerde totaal aantal normteams (zaterdag, zondag en doordeweeks) niet meer dan 9 per veld bedragen.

Richtlijn aantal wedstrijdvelden (organisatorisch)

De bruto wedstrijdcapaciteit van een wedstrijdveld uitgedrukt in uren bedraagt voor de zaterdag 7,5 uur, voor de zondag 6,5 uur. Doordeweeks is er een capaciteit van 4 uur.

Richtlijn aantal trainingsvelden

Voor het berekening van het indicatieve aantal trainingsuren wordt een methode gehanteerd die globaal het aantal trainingsuren uitrekent voor de betreffende vereniging. Voor de berekening van de trainingsuren is aangenomen dat elk team globaal genomen 2 maal 80 minuten traint gedurende 40 weken, waarbij het uitgangspunt is dat meerdere teams van een trainingsveld gebruik maken. Een goed onderhouden natuurgras trainingsveld kan circa 700-800 gebruiksuren aan (gemiddeld 750). In het model wordt uitgegaan van een efficiënte indeling en benutting met een maximale organisatorische capaciteit van 880 uur per jaar (40 weken x 5 dagen (trainingsavonden) x 4 uur + woensdagmiddag 2 uur).

Korfbal

De planningsnorm voor korfbal op zandkunstgrasvelden is voor verenigingen als volgt:

zaterdagvereniging	zaterdag- en zondagvereniging	benodigd aantal speelvelden
0 tot 7 normteams	0 tot 7 normteams	1 kunstgrasveld van 44 x 28 meter
7 tot 14 normteams	7 tot 21 normteams	2 kunstgrasvelden van 48 x 44 meter
14 tot 21 normteams	21 tot 28 normteams	3 kunstgrasvelden van 40 x 20 meter
21 tot 28 normteams	28 tot 35 normteams	4 kunstgrasvelden van 40 x 20 meter
28 tot 35 normteams	35 tot 42 normteams	5 kunstgrasvelden van 40 x 20 meter

Uitgaande van gemiddelde omstandigheden en de aanwezigheid van een verlichtingsinstallatie kan als planningsnorm worden aangehouden: per 3 wedstrijdvelden 1 specifiek daartoe aangelegd en onderhouden trainingsveld met de afmetingen van een bruto-speelveld. Indien een korfbalvereniging de beschikking heeft over kunstgraswedstrijdvelden, vervullen deze tevens de functie van trainingsveld.

